

DOMOLJUB

Izhaja vsak šetrtrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisal in dopisal se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulice šte. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovalni promet poštno-hranilniškega urada šte. 824.797.

Štev. 46.

V Ljubljani, dne 15. novembra 1906.

Leto XIX.

Lovske predpravice.

Ce si natančneje ogledamo nasprotnike splošne in enake volilne pravice, dobimo med njimi večinoma ljudi, ki se boje ne samo za svoj ugled, marveč tudi za svoje gnotne koristi. Na to reč se še ni opozarjalo. Zato pa jo povemo kar naravnost vun, kakor je naša navada. Mi vidimo namreč, da ima gospoda poleg sedanje krivične volivne pravice še mnogo predpravice. Ena izmed teh se tiče lova. In gotovo se nič ne motimo, če pravimo, da v duši tistih grofov in baronov, pa tudi dr. Tavčarja, ki vpijejo proti splošni volivni pravici, ne vlada samo strah, da odslej ne bodo več poslanci, marveč tudi strah, da se ne bi zdaj vlada na Dunaju bolj ozirala na kmeta, kot na gospodo.

To stoji pribito, in o tem sploh govoriti ni treba, da so si sedanje lovske postave in kmetijstvo popolnoma v nasprotju. Divjačina dela kmetu škodo; o tem so vsi kmetovi prijatelji edini. Pri tem pa ne smemo prezreti, da gre zadnjih dvajset let lov vedno bolj iz kmečkij rok v gosposke. Kmet lovec vse drugače gleda na divjačino, kot gosposki človek. Lov postaja zdaj skoraj iz-

ključno zabava takozvanih žlahtnih gospodov in bogatejšega meščanstva. Železnic je vedno več; z brzovlakom si tudi z Dunaja kmalu v naših krajih. Ti namreč največ trpe. Planinske pokrajine so žalibog obljubljena dežela za lovce. Ne samo domača, avstrijska gospoda, marveč tudi bogati Nemci in Ogri izkušajo dobiti v naših planinskih deželah svoje love. Za denar jim ni; zato pa seveda ne gledajo tudi nič na kmeta. Vidi se, da spravijo velika lovška okrožja skupaj, in sicer kupujejo v ta namen gozde in cele kmetije; če pa ne morejo dobiti gozdov in planin v last, jih pa najemajo. To na noben način ni in ne more biti zdravo!

Svojim bravcem kličemo v spomin, da so l. 1848 kmetje v naši državi glasno in kratko zahtevali, da bodi lov svoboden, da sme vsak človek loviti po lastnem zemljišču. Tega sicer niso dosegli, vendar pa moramo reči, da je bil volivni patent, ki ga je izdal cesar dne 7. marca l. 1849 mnogo boljši od današnjih lovskih postav.

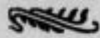
Po deželnih zborih se je boj proti krivičnim lovskim postavam že pred precejšnjim časom pričel. Marsikje so tudi kmečki poslanci prodrli, da se je sklenil kmetu prijaznejši lovski

zakon. Toda obležal je pri ministrstvu na Dunaju. Vlada je bila v rokah grajščinske in mestne gospode; in zato ni hotela predložiti kmetu koristnih lovskih zakonov cesarju v potrjenje.

Odslej bo to drugače. Po splošni volivni pravici zgubi gospoda svojo politiško moč; in vlada se ne bo več upala zadrževati njihovih drugih predpravice. Po ti poti smemo upati, da se tudi ta velika rana na telesu našega kmečkij stanu zaceli. Kmet, ki danes nasprotuje splošni volivni pravici, ali recimo odkrito, ki danes še drži z liberalno stranko, je trčen. S tem ko pomaga stranki, ki hoče ohraniti predpravice grajščakov in meščanov pri volitvah, hoče naravnost zadržati tudi vse druge krivične prednosti teh stanov. In v tem oziru zavira tudi, da se lovski zakon v kmetovem smislu ne izpremeni.

Treba bo velikrat, zlasti ob volitvah čisto jasno povedati, da morajo pasti vse krivične predpravice gospode proti kmetu, kar jih je še ostalo iz prejšnjih časov. Le ven z besedo. Dozdaj nam jo je tiščala misel, da ne bomo nič opravili; zdaj strahu ne bo več, ker ljudje, ki se jih je kmet bal, izgube politiški vpliv. Nikakor ne bo ostalo pri sami splošni in enaki

volivni pravici; marveč splošna enakost pred postavo mora zavladati v vseh rečeh; zato pa morajo predvsem pasti lovske prepravice gospode, po katerih je takorekoč življenje dobrega človeka manj vredno kot življenje srnjaka, in po katerih se pač gleda na to, da se divjačini ne škoduje, in da se zabava gosposkih ljudi ne pokvari, nič se pa ne misli na neizmerno skrb, ki jo ima od njih kmečki stan.

Izobrazbi.

Črtice iz zvezdoslovja.

Mesec. Za solncem se nam vidi največje nebesno telo mesec in luna. Ona je krogla, a je manjša kot zemlja in bi se dalo iz zemlje napraviti 50 mesecev. Premer mu je dolg le 3474 kilometrov. Razmeroma velik se vidi mesec zato, ker je od nas oddaljen samo 384 tisoč kilometrov. Ako bi pešec hodil na dan po deset ur, bi prišel na mesec v 21 letih, brzovlak pa že v 38 tednih. Torej nam je mesec takorekoč pred nosom. Mesec se vrtil okoli naše zemlje in jo spremlja na njenem potu okoli solnca. Zemlja ga je s svojo privlačno močjo priklenila k sebi, da ji mora služiti. Ob enem se vrtil mesec tudi okoli svoje osi, in sicer traja obojno vrtenje, okoli osi in okoli zemlje, jednako dolgo, namreč 29 dni. Svetlobe nima svoje, ampak jo dobiva od solnca in jo potem odbija na zemljo, kakor kako zrcalo. Znano je, da odbija zrcalo svetlobo, ako n. pr. vanje solnce sije. (»Zajčka delati«.) Vse menjave v njegovi razsvetljenosti izvirajo iz gibanja okoli zemlje. Kadar stoji med zemljo in solncem, je popolnoma temen na strani, obrnjena proti zemlji, na drugi strani pa razsvetljen. Od tu se počasi pomika na nasprotno stran zemlje, obenem je vedno bolj razsvetljen, in ko se postavi tako, da je zemlja med njim in med solncem, je mesec poln, cela nam obrnjena stran je svetla. Nato se zopet pregljble proti prejšnjemu stališču in postaja obenem vedno manjši. Polni mesec vzhaja vedno le ponoči. Okoli svoje osi se obrne mesec še le v teku 29 dni enkrat, kakor smo že rekli. Dan na mescu traja torej 14 in pol naših dni, ravno toliko časa tudi noč. Štirje letni časi se menjavajo tudi na mesecu, a med njimi ni toliko razlike kakor med zemeljskimi, ker je njegova os manj naklonjena kot zemeljska.

Zanimivo bi bilo gledati zemljo z meseca. Morebitni ondodni prebivalci jo vidijo kot velikansko, 13-krat večjo kroglo, kot vidimo mi mesec. Ta velika krogla stoji kakor prikovana na vedno istem mestu in pokazuje ravno take izpremembe kot jih nam mesec, in v ravno istem času. Ko je mesec poln, je zemlja čisto temna. Počasi narašča razsvetljenost zemlje v isti meri kot se mesečeva za nas manjša, in ko je mesec na nam obrnjeno polovico popolnoma temen, mu pošilja zemlja, ki je tedaj vsa razsvetljena, svojo od solnca dobljeno svetlobo in tako ublažuje njegovo dolgo noč. Čar teh prikazni je še tem večji, ker vidijo zemljo samo prebivalci k nam obrnjene polovice, drugi pa nikdar, ako je ne pridejo na drugo stran lune gledat.

Solnčni in lunni mrki.

Tu je prilika omeniti solnčne in lunine mrke. Vsako leto dvakrat ali trikrat

pride luna na svojem potovanju okoli zemlje med solnce in zemljo tako, da ležijo vsi trije svetovi v eni črti. Ker je mesec neprozoren in kot tak ne propušča solčnih žarkov, dela senco, ki pade v tem slučaju na zemljo. Mesec nam torej zakrije solnce, in mi pravimo, da je mrknilo. Ta mrk je lahko popoln ali nepopoln. Ako pade vsa senca, ki jo mesec dela, na zemljo, tako da po nekaterih krajih nič solnca ne vidijo, je mrk popoln, ako pa gre nekaj mesečeve sence pri strani zemlje in ne pade vsa na zemljo, je mrk nepopoln, ker se povsodi vidi več ali manj solnca. Sploh ne more mesec celi zemlji zakriti vsega solnca, ker je manjši kot ona, samo na nekaterih krajih na zemlji solnca popolnoma nič ne vidijo. Ako pade senca zemlje na luno, kar je mogoče le ob času, ko je zemlja med solncem in njo, pravimo, da je luna mrknila. Če pade vsa senca na mesec, je mrk popoln, sicer nepopoln. Prebivalci meseca bi rekli v tem slučaju, da je solnce mrknilo. Z meseca bi se videla pri našem solnčnem mrku na zemlji okrogla senca mesečeva, ki se pomika po zemeljski površini, od katere ostane še najmanj 12 delov, vedno svetle, ker je lunina ploskev samo ena trinajstina zemeljske ploskve. Samoobsebi je umevno, da more mesec mrkniti le ko je poln, in solnce le, ko je mesec temen.

Kakšen je mesec? Gotovo je vsak radeveden, kakšna je kaj površina meseca. Že s prostim očesom moremo razločevati na mesecu svetle in temne točke, in nehoti se nam vsiljuje misel, da morajo biti tam hribi in doline, kakor jih imamo na zemlji in da ti delajo senco. Seveda se s prostim očesom o tem ne moremo popolnoma prepričati, ker vsled velike razdalje vidimo predmete, ki imajo 55 km dolgoti in istotoliko širokost, kot majhne točke, vseh manjših pa sploh ne razločujemo. Vse drugače je z daljnogledi, ki povečavajo vsako stvar do tisočkrat. V njih se more zapaziti že predmete 55 metrov dolge in široke, pri ugodnih okoliščinah še manjše. Z daljnogledi se vidi, da so res tudi na mesecu hribi in doline, a se po obliki precej ločijo od zemeljskih. Značilno za te doline je, da so kakor nekaki kotli, ki jih obkrožajo od vseh strani hribi. Seveda so zopet druga gorovja popolnoma slična našim. Ponekod je vsa mesečna površina razoranana in posuta z luknjami. Nekateri menijo, da so nastale te čudne tvorbe vsled ognjeniških izbruhov, ker so podobne po obliki zemeljskim ognjenikom, no, gotovo še ni nič. Imamo na mesecu tudi večje ravnine, v katerih so se pred časom najbrže razprostirala morja, in jih zvezdoslovci še danes imenujejo »morja«. Našli so celo nekaka vijoča se korita, ki kažejo precejšnjo sličnost s strugami naših rek. Pri toliki podobnosti meseca z zemljo se upravičeno vprašamo, jeli tudi na mesecu kaj življenja? Na to nam znanost še ne more točno odgovoriti. Splošno razširjeno mnenje trdi, da je mesec popolnoma mrtev in gola pustinja brez rastlin. To pa zaradi tega, ker baje na mesecu ni ne vode ne zraka, ki sta prvi pogoj vsakega žitja. Pred časom je imel mesec gotovo istotako zrak in vodo, kot jo ima zemlja še danes, a polagoma se je voda porazgubila v zemljo, ki je posrkala vase tudi zrak. To dejstvo opazujemo tudi na naši zemlji. V nasprotju s tem mnenjem so dognala natančnejša opazovanja, da se gode na mesecu včasih spremembe, ki se ne dajo razlagati brez zraka in vode. Taki pojavi so med drugimi, da se včasih vidijo nekaki oblaki, ki zakrivajo spodaj ležeče mesečev površje, da se ne more razločno videti, prej omenjena »morja« včasih čudno izpremeje barvo itd. Opirajoč se na ta dejstva trdijo nekateri učenjaki, da ima tudi mesec vodo in zrak, da je torej tudi na njem možno živ-

ljenje in da v resnici ni mrtev. Seveda je morebitni zrak na mesecu vsaj 300krat redkeji kot zemeljski in bi mi vsled tega ne mogli tam živeti niti trenutek. Mogoče pa je, da uspeva na njem rastlinstvo, a dokazano to ni. Zlasti menijo, da je na dnu morij rastlinstvo, ker imajo včasih zeleno barvo. Čakati moramo, da bodo zvezdoslovci na podlagi natančnejših preiskovanj izrekli konečno sodbo.

Merkur. Od vseh članov solnčne družine je planet Merkur solncu najbližji. Vidi se nekaj časa na zahodnem nebu kmalu po zahodu solnce kot svetla zvezda, a tudi on kmalu zaide. Vsak večer hitreje zahaja in se potem za nekaj časa izgubi. Nato ga zagledamo na vzhodu, kako vzhaja nekoliko pred solncem, a kmalu se zopet pojavi na zahodu. Premika se torej navidezno nekaj časa za solncem potem pred njim. Oddaljen je od solnca le 57 milijonov kilometrov, potemtakem mu je skoro trikrat bližji kot zemlja. Z zemlje se vidi Merkurjeva pot tako kot pot človeka, ki hodi počasi okoli kakega drevesa, ako ga opazujemo od daleč. Zdi se nam, da gre nekaj časa od drevesa v ravni smeri proč, potem se obrne proti njemu, nato zopet na drugo stran drevesa itd. Razsežnost Merkurja je približno 19-krat manjša kot naša zemlja. Okoli solnca se zavrti enkrat v 88 dneh, ima torej več ko štirikrat krajše leto ko mi. V vsaki sekundi napravi pot 47 kilometrov, največja brzina, ki jo ima kak planet. To hitrost pa tudi mora imeti, kajti solnce bi ga bilo že davno potegnilo nase, da ni njegova sredobezna sila vsled hitrosti zelo velika. Okoli osi se obrne pri svojem obhodu okoli solnca samo enkrat, kaže torej solncu vedno eno in isto polovico kot n. pr. nam mesec. On ima vsled tega na eni strani večni dan, na drugi pa vedno noč. O tem se lahko prepričate, ako greste okrog mize, na kateri je luč, tako, da ste vedno obrnjeni proti luči. Ko pridete enkrat okoli mize, ste se zajedno tudi ravno enkrat obrnili okrog samega sebe. Podobno je, ako hodi Merkur okoli solnca ali luna okoli zemlje in se pri tem samo enkrat obrne okrog svoje osi. Vedno je proti solncu ali proti zemlji obrnjena ista polovica. O Merkurjevi sestavi nam ni mnogo znanega, ker ga je težko opazovati. Ko nam je najbližji, nam obrača temno stran, ker je med zemljo in solncem, ko pride na zemlji nasprotno stran solnca in ga torej vidimo razsvetljenega, je pa preveč oddaljen in tudi solnčni žarki nagajajo pri opazovanju. Iz dejstva, da ima na eni strani večni dan, lahko sklepamo, da so razmere na njem čisto drugačne, ko na zemlji. Razsvetljena stran je gotovo že popolnoma gola, od solnca izžgana puščava. Drugi temni polovici prinašajo toploto vetrovi z druge strani in nekoliko blažijo nočni mraz. Vročina na razsvetljeni strani mora biti velika, ker je solncu trikrat bližji kot zemlji. Tudi svetloba je najmanj sedemkrat večja kot pri nas, tako da bi mi na njem niti gledati ne mogli. Pač nad vse čuden svet!

Političen pregled.

RAZKRINKANI LIBERALCI.

Kako so jokali in tožili naši liberalci, da so le zato proti splošni in enaki volivni pravici, ker štajerski posebno pa koroški Slovenci ne dobe dovolj poslancev. V državnem zboru je ljubljanski poslanec dr. Tavčar govoril te dni na ta način proti volivni preosnovi. Še celo glavni govornik je bil, to se pravi, vsi ki so proti novi volivni pravici, so ga izvolili, da je za vse skupaj govoril. Novega ni nič

povedal, ker to že davno vemo, da so liberalci žalostni, ker po novi volivni pravici ne bodo dobili nobenega poslanca v državni zbor. Ponavljal pa je zopet staro pesem o prodanih Korošcih. Pa sedaj se je pa silno opek. Omenil je namreč, da je hotela vlada nekega nemškega poslanca podkupiti, da bi glasoval in govoril za novo volivno pravico. Ne vemo, če je to res. Drugi dan je pa vstal naš poslanec Šusteršič in je v kratkih, pa jedrnatih besedah zagovarjal novo volivno pravico. Zraven je pa o naših liberalcih povedal nekaj jako zanimivega. Rekel je namreč, da on ne ve, da je res vlada poskušala podkupiti kakšnega poslanca, toda to pa ve, da je bil eden izmed slovenskih liberalnih poslancev pri ministru in rekel, da bodo takoj izpremenili svoje prepričanje, če jim vlada dá le enega slovenskega liberalnega poslanca, in sicer da bi se združila vsa kranjska mesta in bi volila skupaj enega poslanca. Tako je torej liberalno prepričanje. Iz tega se vidi vsa hinavščina dosedanjih govorov. Vedno so pravili, da jim je le za obmejne koroške Slovence, sedaj so se pa pokazali v svoji pravi barvi. Naši listi posebno pa »Slovenec« in »Domoljub« sta že večkrat pisala, da liberalci samo zato nasprotujejo novi volivni pravici, ker bodo na Kranjskem izgubili vse poslance, toda nekateri dolgo časa niso hoteli verjeti. Mislili so, da so liberalci res toliko pošteni, da tako govore kakor mislijo in da jim je res kaj za koroške Slovence. Sedaj imajo dokaz, koliko jim je verjeti. — Posebno pa priporočamo to v premislek koroškim Slovcem. Ravno zato, ker so liberalcem verjeli, niso prišli na katoliški shod v Ljubljano. Sedaj pa imajo. Zaupali so ljudem, ki so se hinavsko lagali in zato smo jih pogrešali na katoliškem shodu. Sedaj se jim bodo že odprle oči in mislimo, da jim bo ta nauk zadostoval. Lahko bi bili že prej nam verjeli, saj so po svojih skušnjah vedeli, da je na Koroškem vsak liberalci tudi nemčur.

SUSTERŠIČ IN ŠUKLJE.

Odeks za volivno preosnovno je dovršil svoje delo in sedaj se posvetujejo o nji v državnem zboru. Nasprotnikov je precej. Posebno hudí so nekateri Čehi in nekaj Nemcev, ki na vsak način hočejo spraviti Avstrijo pod nemškega cesarja in zato ugovarjajo kjerkoli morejo. Ko se je začela razprava je prvi govoril naš voditelj dr. Šusteršič. Povdarjal je, da je nova volivna pravica pač krivična koroškim in štajerskim Slovcem in da bodo on in njegovi pristaši napeli vse moči, da bodo te krivice popravili. On torej prosi vse poslance, naj ne nasprotujejo pravičnim želiam Slovencev. Na drugi strani pa povdarja, koliko se bo izboljšalo stanje Slovanov v Avstriji po splošni in enaki volivni pravici. Dobili bodo nad polovico poslancev med tem ko so jih dosedaj imeli komaj dobro tretjino. Največje dobroto bo pa napravila volivna preosnova v tem oziru, da bo ednaka in bo imel v politiki isto toliko veljave kmet, delavec, gospod in grajščak. To je neprecenljiva dobrota nove volivne pravice in on upa, da bodo potem prišli v državni zbor resni poslanci, ki bodo vneti za ljudski blagor in bodo pomagali delavskim stanovom. — Ko je dr. Šusteršič govoril, so stali okoli njega vsi poslanci in so ga poslušali. Večina, ki je za novo volivno pravico mu je ploskala in živahno pritrdjevala. Nasprotniki pa so začeli vpiti in tuliti, da je bilo groza. Pa na pravega so naleteli. Dr. Šusteršič je že iz našega kranjskega deželnega zbora vaju liberalnega vpitja in ropotanja in zato ga ni to vpitje prav nič motilo. Kadar je bilo vpitje in kričanje tako veliko, da se njegov govor ne bi bil slišal, je počakal in se smejal onim Nemcem, Čehom

in našim liberalcem. Na ta način so ti junaki postali kmalu vsi hripavi in dr. Šusteršič je lahko mirno dokončal svoj govor. Zanimivo je bilo pa gledati, kako so se napenjali posebno naši liberalci in oni Nemci. Sedaj se družijo z Nemci in izdajajo svoje rojake. Prav je pisal zadnjič »Slovenec«: »Ko bi splošna in enaka volivna pravica ne prinesla ničesar drugega, kakor da spravi s površja to gnilo in propadlo stranko, bi bilo že dovolj.« To je popolnoma resnično. Izmed naših poslancev je govoril še poslanec Šuklje, ki je odgovarjal poslancu Tavčarju, ki je seveda brezuspešno pobijal novo volivno pravico. Splošno veselje je bilo med poslanci, ko je posl. Šuklje povedal, da liberalci in dr. Tavčar doma pač vedno govorje, da je splošna in enaka volivna pravica potrebna, zato ker se boje ljudi. V državnem zboru jo pa ravno isti poslanci pobijajo in nagajajo kolikor morejo. Pove tudi, kako so prosjčili okoli ministrov, da bi se še po njihovem godilo, pa vse zastoj. Vsi skupaj nimajo nič vpliva, ker vsak ve, da jih kmalu ne bo več v državnem zboru.

GOVOR DR. KOROŠCA.

Dosedanje razprave v državnem zboru kažejo, da so Štajerci pred par meseci izvolili jako dobrega poslanca namreč dr. Korošca. Že večkrat je uspešno posegel v delovanje državnega zbora ali pa opozarjal ministre na razne nerednosti na Spodnjem Štajerskem. Tam namreč razni nemški uradniki in drugi nemčurčki vedno rogovilijo in mislijo, da jim je vse dovoljeno. Zanimiv je njegov govor v državnem zboru za splošno in enako volivno pravico. Med drugim je rekel: »Mnogi katoliški krogi imajo strah pred splošno in enako volivno pravico. Kdor pa gre med ljudstvo, ta nima strahu. Če se dela med ljudstvom, se ni treba bati socialnih demokratov, ki ne poznajo ne vere, ne narodnosti. Delavski stanovni zahtevajo enakopravnost in to morajo dobiti. Pa tudi kot zastopniki kmečkega stanu moramo biti za novo volivno pravico. Kmečki stan je sedaj po številu še najmočnejši v Avstriji in temu se mora ugoditi. Glede na volivne okraje na Koroškem in Štajerskem so rabili Nemci drugo merilo zase nego za Slovence. Nemci se ponašajo s svojo kulturo, zgodovino in davčno močjo. Istina je, da je slovenski kmet na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem vsaj toliko inteligenten, kakor nemški. Mi slovenski poslanci bomo vse storili, da se tekom razprave popravijo krivice glede na volivne okraje na Koroškem in Štajerskem, ter upamo da dobimo večino v zbornici.« Dr. Korošec je tudi v »Slovenski zvezi« in je marsikomu naših bralcev znan s katoliškega shoda, kjer je navdušeno govoril. Seveda je odločen pristaš Slovenske Ljudske Stranke.

ZAUPNI SHOD

pride liberalci v četrtek 15. novembra v Ljubljani. Na njem bodo govorili o tem, kar niso naredili za ljudstvo.

OGRSKO.

Ogrski državni zbor je pretečen teden sklenil postaviti, ki določa, da ogrska vlada vsako leto mora dati več milijonov kron za pospeševanje velike obrti. Ogrji namreč računajo precej daleč naprej in vedno mislijo, da bodo sčasoma postali samostojna država in da se bodo popolnoma odtrgali od Avstrije. Sedaj bi bilo seveda to nerodno zanje. Ogrska je namreč največ poljedelska dežela in iz dežele se prodajajo kmečki pridelki, konji, pšenica i. t. d. Manjka pa na Ogrskem različnih tovarn. Zato morajo Ogrji iz Avstrije dovažati železne izdelke, cukr, sukneno in drugo

blago. To jim pa ni všeč, zato bo sedaj dala vlada podporo velikim fabrikantom, da bodo mogli povečevati svoje fabrike, v njih napraviti najnovejše stroje in na ta način ravno za tako ceno oddati suknjo, železino in druge stvari, kakor jih delajo v Avstriji. Ker so Ogrji brezobzirni, bodo svoje zahteve tudi izvedli.

VERSKI BOJ V FRANCJI.

Na Francoskem se bliža oni trenutek, ko ima stopiti v veljavo zakon o ločitvi cerkve od države. Le še mesec dni bode živela katoliška cerkev na francoskih tleh, meseca decembra bo pa izginila vsaka sled katoliške cerkve iz francoskega javnega življenja, tako so pisali razni francoski framažonski in liberalni listi in to smo čuli tudi že iz našega liberalnega časopisja. S framažonsko postavo hočejo cerkev razkosati in razcepiti v društva, ki bi ne bila v nikaki zvezi, ampak odtrgana od celote in podvržena društvenim zakonom. Ako se katoličani ne pokore, se jim vzame vse cerkveno premoženje. To smešno postavu so dali papežu v potrdilo, ki je seveda ni mogel odobriti. Vsled tega je vlada v veliki zadregi. Ministrstvo Sarien je odstopilo, ker se ni upalo izvršiti tega, kar je sklenilo, in na njegovo mesto je stopil judovski framažonski hlanec Clemenceau (Klemenso), ki napoveduje velikanski boj katoliški cerkvi. Njegov načrt, ki je tudi obenem vladni načrt, naglašja glede cerkve sledeče: V najkrajšem času postanejo vse šole posvetne, to je brezverske. Izvesti namerava neomejeno svobodo vesti. Potem napoveduje njegov načrt: da hoče, oziraje se na vkoreninjene presodke, odločno kolikor je mogoče zapreti pot duhu tuje moči, ki hoče vladati svet. Zagotoviti hoče nadalje versko svobodo in izvesti vsa zakonska določila. S tem, kakor je razvidno, se napoveduje novo preganjanje katoličanov na Francoskem. Nasilstvo katoliških sovražnikov na Francoskem pa gotovo prej ko slej združi verne francoske katoličane in jim navdahne duha odločnosti. In videli bomo, da bo izginil tudi ta novi sovražnik katoliške cerkve in ne bo ga več, katoličanstvo bo pa še in bo pomlajeno izšlo iz sedanjega francoskega verskega boja.

PREGANJANJE POZNAJSKIH POLJAKOV.

Že zadnjič smo poročali, kako širi nemška oblast svojo kulturo med poznajnske Poljake s tem, da bi iztrebila tudi iz šol vsako sled njihovega materinega jezika. Ni čuda, da je nastal zoper take krivice odločen odpor med poznajnskim Poljaki. In sedaj ima nemška oblast to za hujskanje, kar kaže to, da so pri poznajnskem deželnem sodišču vložili 40 tožb proti poljskim hujskačem, ki so se postavili za svoje pravice. Odpor proti obisku pouka v veronauku v tujem jeziku velja torej v očeh pruskih vladnih kulturonoscev kot hujskanje.

OBCINSKE VOLITVE V BUDJEJOVICAH.

Jako burne občinske volitve so imeli v Budjejovicah na Češkem. Čehi si hočejo namreč priboriti zmago nad Nemci in to je dalo povod mnogim izgredom, kjer je moralo poseči vmes orožništvo in vojaštvo. Nemški trgovci so zaprli vse prodajalne, ker se je bilo bati, da bi pri nemirih vdrli v trgovine Čehi. Na volišče je prišlo 93 odstotkov volivcev. O volitvah je dosedaj toliko znano, da so Čehi zmagali pri volitvi tretjega razreda s približno 200 glasovi večine. O natančnem izidu volitve poročamo prihodnjič.

USTANOVITEV »HRVAŠKE KRŠČANSKO-SOCIALNE STRANKE«.

Pretečen teden se je ustanovila v Zagrebu nova »Krščanska socialna stranka«, kar

In vendar je stopal vsako dopoldne in popoldne Opkov Tone po goščah čez drn in strn na rami svoj pihavnik — rekel mu je bridka smrt —, na hrbtu lepo izdelano lovsko torbo, a v srcu vse polno krvavih misli in načrtov. Včasih je pokalo kakor pri Kustoci; pok na pok je odmeval med stoletnim drevjem. — Smodnik in svinec sta se podražila. — Toni se ni brigal za to. V zraku je izstrelil vse polno okroglih lukenj in v meglo je poslal mnogo mnogo svinčenega zrnja. Ni čuda, da se je včasih tudi utrudil. Takrat se je vsedel na kamen in kak trhel parobek in si brisal svetle znojne kapljice z razgretoga čela. In zgodilo se je kaj rado ob taki priliki, da jo je pobrisal mimo njega navihan zajček in prevračal pred njegovimi nogami kozolčke. Včasih je skočila vesela in razposajena ververica z drevesa na Tonijevo blestečo plešo in se je malo poigrala s par lasmi, ki so še rasli ob njej; včasih je prišel pa tudi kak zvit lisjak za njegov hrbet, vtaknil svoj sladkosnedeni gobček v Tonijevo lovsko bisago, pogledal, če je kaj notri in jo potem prav polagoma odkuril. Toni je ob taki priliki vselej prijel za svojo bridko smrt, pa o — gotovo je imel vselej smolo. Ali je pritisnil napačnega petelina, ali ni užgalo, ali je bil moker smodnik — kaj hočete — Toni je imel smolo. Včasih je pa Toni pozabil v cevko dati smodnika in svince seveda ni hotel iti kar sam v zrak — to je bila kajpada tudi smola.

Prišel je sv. Mišel in ž njim god župnikov. Gospod župnik, velik šaljivec, je poklical Tonija k sebi.

»Toni, povabim vas na svoje godovanje, če mi oskrbite kakega zajčka, da bo tudi divjačina na mizi. Pa sami ga morate ustreliti!«

»Gospod župnik, lahko se zanesete,« je zajecjal Toni. —

Toni Bumbum je stikal dan in noč, noč in dan po goščah. —

»Za gospoda župnika se spodobi . . . Ustreliti moram kaj, naj velja kar hoče!«

Dan pred sv. Mihielom je bil, pa zajčja »pečenka« je skakala še vedno vsa vesela in srečna po hosti.

Toni je stal in čakal zunaj na loki. V plotu se je nekaj ganilo. Star jazbec jo je prilomastil mimo njega.

»Poberi se mrcina,« je kričal Toni, »danes je lov na zajce!«

Čez malo časa je pritekla iz gozda lisičica. »Srečo imaš, Boga zahvali, da danes ni lov na lisice,« je upil Toni.

Zopet nekaj trenutkov. V dalji je zalajal njegov zvesti kužek. Toni je napel petelina. Res se je prikazala cela družba zajcev. — Kužek je bil še daleč zadaj in veseli zajčki so imeli lepo priliko, da so pritekli Toniju prav pod nos in prav po zajčje zaplesali pred nevarnim lovcem. — Toni je sprožil . . . bum! — Zajci so se razkropili in pustili lovca samega.

Toni je upil: Hoj, hoj! Stoj, hudir! . . . Bom še enkrat pomeril.

Zajčki pa niso razumeli slovenski in so jo brisali kakor blisk. Tedaj se je Toni šele prepričal, da se ni nobenemu nič hudega zgodilo. —

Spomnil se je Toni, da je pred nekaj dnevi Štimar ujel živega zajca. — Naravnost k Štimarju je jo mahnil.

»Dober dan! Je li res da imate živega zajca?«

»Kajpada,« je odgovoril Štimar.

»Ali bi mi ga dali? Dva goldinarja vam dam.«

»Kaj vam bo zajec?«

»I no! Čez zimo bi ga imel za kratek čas . . . «Mi ga daste?«

»Zakaj ne?!«

»Pa dobro ga privežite, da mi mrha ne uide!«

»Bomo že naredili, da bo prav!«

Štimar je privezal zajca na močno vrvico, in Toni ga je odpeljal. Štimarju se je čudno zdelo in sumljivo, zato se je na tihem splazil za Tonijem.

Zunaj ob robu gozda je privezal Toni zajca za drevesce, stopil deset korakov nazaj — saj je moral zajca ustreliti. — Napel je — medtem je zajček še parkirat prav veselo poskočil — bum! — Zajec je tekel v velikanskih skokih preko polja. Toni je bil prestrelil — vrvico. —

Toni se je popraskal za ušesi. »Smola!« Ves klavern je odšel domov . . .

Štimar pa je šel tisto popoldne s svojim »štucem« v Tonijev revir. Srečo je imel, da je ustrelil drugega zajca. Prinesel ga je zvečer v župnišče in gospodu župniku povedal veselo dogodbico, ki ji je bil priča tisto popoldne.

Drugi dan je gospod župnik Toniju sporočil, naj vseeno pride k obedu; zajca je dobl drugod. »Kaj more, če ni imel ravno sreče!«

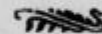
Toni je prišel. Pri obedu je bilo jako veselo. Toni je bil židane volje in razkladal je na dolgo in široko svoje lovske dogodke. — Nazadnje je prišla na mizo usodna zajčja pečenka. Lep zajec je ležal pečen na jajčastem krožniku. Za vratom je imel privezan dolgo in debelo vrvico. Župnik je bil ukrenil tako za šalo.

Toni je zardel kakor rak. Nekdo izmed gostov je vprašal:

»Toni, ne zameri! Ali imajo takele vrste zverine zunaj v gozdu večkrat vrvice okrog vratu?«

Vse se je smejalo. Toniju pa je bil pošel ves tek do okusne zajčevine.

V pozni starosti je še vedno zatrjeval, da mu je zajec najbolj zoperna divjačina.

Razgled po domovini.

Stolni proš ljubljski. Njega svetost papež Pij X. je imenoval za stolnega prošta ljubljanskega kapiteljna veleč. g. stolnega kanonika Janeza Sajovica. Na mnoga leta!

Novo mašo je daroval dne 1. novembra v Rimu naš rojak bivši predsednik »Danice«, bivši profesor na goriški gimnaziji g. dr. Jožef Srebrnič. Vse najboljše!

Občinski pečat po naših občinah mora biti slovenski. To se razume tako samo po sebi, da bi moralo biti nepotrebno opozarjati na to. To objavljamo z ozirom na pritožbo, ki smo jo prejeli glede na rovtarski občinski pečat. Upamo, da se bo povsod, kjer še visi cof iz starih nemškutarskih časov, ta cof čim najprej odrezal.

Slovenski framasoni. Kar smo vedeli že dolgo, pa se je vedno tajilo, se je sedaj pokazalo. Jasno, s popolnim svojim programom so stopili v javnost — slovenski framasoni, na čelu jim bivši katoliški duhovnik, pesnik Anton Aškerc. Češki framasoni že imajo par let svojo ložo, ki se zove »Svobodna Misel«, in svoje glasilo »Svobodna Misel«. Začetnik Svobodne Misli med nami Slovenci je, kakor piše češko framasonsko glasilo, Anton Aškerc, mož, čegar slabo izražene pesniške ideje so našim liberalcem drugi evangelij. Naš liberalizem, kranjski kakor goriški, je sin prostozidarske »Svobodne Misli.« Naši liberalci pa framasoni. Dolgo časa so tajili, da pri nas ni framasonov, sedaj pod Aškercem ustanavljajo slovenski oddelek »Svobodne misli«; tudi že svoje glasilo so dobili slovenski fra-

soni v češkem listu »Svobodna Misel«. Tega bi ne bilo treba, ker sta »Slovenski Narod« in »Soča« že dovolj prostozidarska. Sedaj smo si na jasnem, sedaj vemo, odkod ta divja gonja proti cerkvi in duhovnikom. Kdor podpira liberalce in njihovo časopisje, podpira od cerkve zavrženo in proketo framasonstvo.

Kmetje, združimo se! Štajerski »Slovenski Gospodar« je prinesel v zadnji številki na uvodnem mestu pod naslovom »Kmetje skupaj« tale poziv za ondotne slovenske katoliške kmete: »Klic po tesnejši kmečki organizaciji je našel odmev po celem Spod. Štajerskem Kmetje in vsi odkriti prijatelji kmetov pozdravljajo to misel z navdušenjem in želijo, da dobi misel kmalu tudi vidno obliko. V sedanjem času, ko se vsak stan bori z vsemi silami za svoje stanovske koristi, je tudi kmetom treba enotnega, po enem cilju stremečega nastopa. Kakor slišimo, so se že storili prvi koraki, da se misel kmečke organizacije na Štajerskem kmalu uresniči. Kmetje skupaj! Zivela kmečka misel!« — Priobčili smo ta poziv, saj velja tudi kranjskim kmetom. Tudi ti potrebujejo tesnejše organizacije. Zato zopet ponavljamo: Naj se napravijo čimpreje povsod »kmečke zveze«, h katerim naj kmetje pristopajo. Take zveze se ustanavljajo tudi po drugih deželah. Tako šteje »kmečka zveza« na Tirolskem že nad 18.000 katol. kmetov. Enake zveze imajo na Nižnjem Avstrijskem, na Solnograškem i. dr. Po več ur daleč prihajajo kmetje k zborovanjem, ki jih prireja zveza. Torej na delo!

Liberalni napor. Deželna vlada je potrdila pravila »Slovenskega kmetijskega društva« s sedežem v Medvodah. Delokrog tega društva bo v občinah Medvode in Skofja Loka. Društveni delokrog bo »gospodarski in političen«, prirejati hoče »poučne shode« in širiti brošure. Kajpada bo imel sorški Grmek glavno besedo pri tem liberalnem društvu. Zato pozor!

V Novem mestu so napravili v pokoj stopivšemu gimnazijskemu ravnatelju g. Franu Detela sijajno obiskano odhodnico. Najodličnejši moške so se zahvaljevali g. svetniku za zasluge, ki si jih je pridobil za gimnazo in Novo mesto. Dolenjsko pevsko društvo je napravilo pred stanovanjem g. ravnatelja podoknico.

Shod »Slovenske Ljudske Stranke«. Na Češnjici v selški dolini se je vršil v nedeljo, 4. t. m. shod, ki ga je sklicalo katoliško politično društvo za selško dolino. Na shod je došlo lepo število mož in mladeničev. Prvi je govoril dr. K r e k in sicer o velikem pomenu in prevratu, ki se zgodi z vpeljavo splošne in enake volivne pravice v našem političnem življenju. Omenjal je bojev, ki so jih morali bojevati naši poslanci za pravice ljudstva, zlasti kmečkega stanu. Govornik je izrazil nado, da postane deželni poslanec g. Fr. Demšar tudi državni poslanec, čemur so navzoči veselo pritrdili. — Deželni poslanec g. Demšar je opozarjal zborovalce na veliki pomen izobrazbe ter priporočal, naj se tudi za to marljivo dela v selški dolini. G. knjiго-

vodja v Katoliški tiskarni ljubljanski Iv. P. o d l e s n i k je obširneje govoril o pomenu telesne in duševne izobrazbe. Pozdravljaj se misel, ki so jo sprožili možje in mladeniči selške doline, da se ustanovi društvo, katerega namen je telesna in duševna izobrazba. Ustanovilo se je namreč telovadno društvo »Planinski Sokol« imenovano. Po teh govorih je g. župnik Rožnik zaključil shod.

Resnico je govoril po dolgem času »Slovenski Narod«. V nekem dopisu iz Zirov jako zlobno in surovo napada našega premilostnega gospoda knezoškofa, ki se je nedavno mudil v Zireh. Potem izrazi željo, naj bi se tudi v Avstriji uredilo razmerje med cerkvijo in državo tako, kakor se je na Francoskem. Z drugo besedo: slovenski liberalci hočejo, da bi tudi pri nas vlada pregledala vse redovnike, da bi katoličanom odvzela cerkve ter duhovnike zaprla po ječah, da se v nobeni šoli več ne poučuje verouk, temveč da se prepuste cerkve raznim frimasonskim družbam in židom. To željo goje naši liberalci, zato pišejo po svojih listih. Tega tudi več ne taje. Slovensko ljudstvo naj si to dobro zapomni in s temi ljudmi napravi pošten obračun pri volitvah. Ljudje, ki zagovarjajo francosko brezversko vlado in si žele enake tudi pri nas, ne smejo priti v noben zastop, ne v občinski, ne v deželno in ne v državno zbornico. Z liberalci ven iz vseh zastopov.

Slovenski liberalni državni poslanci so se zvezali na Dunaju v zbornici z najhujšimi sovražniki slovenskega katoliškega ljudstva s protestantovskimi vsenemci, ki teže za tem, da se naša Avstrija priklopi nemškemu cesarstvu, ter da odpade nemško ljudstvo od katoliške cerkve in prestopi v protestantizem. Združili so se z njimi, da so ti vsenemški izdajalci napadali našega dičnega poslanca dr. Šusteršiča, ko se je ta pretečeni teden potezal za razširjenje volivne pravice, katero pa naši liberalci ne marajo. Lepa družba to!

Nova ruda na Kranjskem. Antimon so zasledili na južni strani brda med Št. Gotardom in Trojanami. Ze par let je preiskaval neki Hocke iz Gradca le z dvema delavcem, dobil je več sledov, pa ima menda premajhen žep, ter odijal. Sedaj pa se je nastanil v to svrhu v Trojanah inženjer g. Mih. D. Glöšner, ki ima bolj podjetnega duha. Dne 2. novembra je bil nenadoma telegrafično poklican v Berlin k neki milijonarski družbi, ki bo menda vso akcijo poprijela. V nedeljo je že prišel v Trojanje iz Berlina telegram, da se čez štirinajst dni z delom prične. Če se količkaj pokaže, namerava g. inženir brž do 300 delavcev uslužbiti. Pri nas vlada zaradi tega veliko veselje. Delavcem je obljubljeno za osem ur dnevnega dela po 2 K 40 v. plačila. Mnogo naših fantov in mož, ki sedaj služijo po tujem, bi lahko ostalo doma. Tudi za kmeta bi bilo bolje, ker bi jim rudarji še tudi sem pa tje pri groznem pomanjkanju delavcev kaj pomagali. Antimon se je zadnji čas zelo podražil.

— **Predavanje.** Iz Preske: V našem delavskem društvu je predaval včeraj dr. Krek o Marksu, njegovih načelih in njihovem razvoju v današnjih dneh. Dvorana je bila popolnoma napolnjena.

— **Za nedeljski počitek** so se potegnili na Reki uslužbenci vseh trgovin in dosegli, da so jim delodajalci povsem ugodili.

Napad na žensko. Pred tednom so dobili na potu grede z Dobenega v Mengeš nezavestno v krvi ležati podomače Žičkovo iz Dobena, fara Mengeš. V ustih je imela natlačene zemlje in okrog vrata je bila davljena, tako da ima kri zasedeno. Vse kaže, da se je ona morala dobro braniti, ker je imela za nohti kožo in meso napadalčevo, tako, da je napadalec dobro zaznamovan. Ali je to posilstvo ali samo napad, se še ne vé. Nezavestno

so prepeljali domov, nakar so šli po duhovna v Mengeš, da jo je previdel s sv. poslednjim oljem, in po zdravniku.

Milodar za bolnico v Kandiji. Brat Ger-vazij Vidmar iz Kandije pobira po Ljubljani milodare za bolnico v Kandiji. Priporočamo ga milosrdnim Ljubljančanom.

Mrtvo so našli prejšnji teden v Ljubljani za g. Koširjevem kopalščem Terezijo Gale, rojeno leta 1891 v Predoslju. Odšla je bila od doma 21. p. m. in se ji je baje zmešalo in je šla v vodo.

Nesreča. Na Glinah št. 2 je nedavno pustila Marija Košir svojo 18 mesecev staro hčerko Marijo samo v sobi kjer je stal čeber z vodo. Dekle so našli kmalu potem na glavi stoječo v čeburu mrtvo. Otrok, ki je malo poprej videl svojo mater pri čeburu se je najbrže spenjal in padel vanj.

Župnijski izpit so v mesecu oktobru t. l. dovršili sledeči č. gg. iz ljubljanske škofije: Janko Barle, kaplan v Kranju; Janez Debevec, župni upravitelj v Budanjih; Jožef Juvanec, župni upravitelj v Rakitni; Jurij Karlin, župni upravitelj v Sorici; Jožef Nagode, kaplan na Trebelnem; Andrej Pavlin, ekspozit na Gori pri Sodražici; Jakob Razboršek, ekspozit pri Sv. Joštu nad Kranjem; Tomaž Zabukovec, kaplan na Blokah; Anton Zorec, župni upravitelj na Krki.

V nedeljo se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« velik ljudski shod, sklican od zastopnikov raznih strank. Na tem shodu so se govorniki pritoževali nad nezaslišanim postopanjem deželnega odbora kranjskega zlasti z ozirom na deželno blaznico. Ljudstvo je z ogorčenjem obsojalo to postopanje. Govorili so dr. Ravnihar, Gostinčar, Etbin Kristan i. dr. Vsi so bili mnenja, da ne sme tako več dalje iti.

Obolel je nevarno v Ljubljani bivši župnik v Budanjah na Vipavskem č. g. Skv v a r č a in se priporoča v molitev.

Cerkvena slovesnost v karmeličanskem samostanu. V nedeljo 25. novembra se prične v karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani tridnevna v čast 16 mučenic iz karmelskega reda, katere so 17. julija 1794 v Parizu na Francoskem za sv. vero mučeništvo prestale in katere so sv. Oče Pij X. lansko leto 10. decembra slovesno blaženim prišleli. Slovesnost se bo obhajala po sledečem vspredu: V nedeljo popoldne ob pol 4. se bode bralo apostolsko pismo; potem se bo slika blaženih mučenic odkrila, nato sledi pridiga in pete litanije. V ponedeljek 26. novembra bodo premilostljivi gospod knez in škof v omenjeni karmelski cerkvi ob pol 8. uri zjutraj maševali; popoldne ob 4. bo pridiga in pete litanije. V torek in sredo bo ob 6. zjutraj ena tiha sv. maša; ob pol 8. bo slovesna sv. maša in popoldne ob 4. bo pridiga in pete litanije. V sredo popoldne ob 4. popoldne bodo premilostljivi gospod knez in škof imeli sklepni govor, litanije in »Te Deum«.

Voditelj v srečno večnost. Molitvenik. Spisal. A. M., duhovnik ljubljanske škofije. To je nov, ličen molitvenik za preproste, kakor tudi za olikane kroge. Razdeljen je v dva dela: prvi del obsega v jednatih stavkih najvažnejše verske resnice v obliki premissjevanj; drugi pa najpotrebnejše molitve. Kdor hoče priročno in elegantno mašno knjižico, naj si omisli ta hvalevredni molitvenik. Prodaja ga Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cene molitveniku so v šegrinasto usnje z zlato obrezo in pregibljivimi platnicami: po 2,50, 3, 3,40 K, v isto usnje z zlato obrezo in vatranimi platnicami pa po 2,65, 3, 3,50 K.

Deželnozbornska volitev. Dne 10. t. m. se je vršila iz skupine veleposestva kranjskega volitev dveh poslancev mesto umrlega g. Lukmana in odstopivšega graščaka g. Ulma. Volilo je 45 veleposestnikov. Izvolili so barona

Borna iz Tržiča in barona Kodelija. — Nemci imajo v tej skupini 45 glasov in Slovenci obeh strank nekaj nad 30. Nemški veleposestniki volijo izmed sebe deset poslancev, na tisoče kmetov pa le par poslancev več. Gotovo je to vnebovpijoča krivica, katero bo treba popraviti. In teh deset nemških poslancev komandira po zaslugi slovenskih liberalcev vse kranjsko deželo. Zalostno!

Sleparski agenti. Vnebovpijoča krivica se se je zgodila četi izseljencev, ki jih je zbiral agent, naj bi šli preko Genove v Brazilijo. Ko jih je nabral za en parnik, je ta odplul proti Kaplandu in jih je tam izkrcal. Med njimi je tudi več naših rojakov, zlasti iz hrenovške župnije. Državnim poslancem priporočamo ta dogodek, da store v varstvo naših rojakov primerne korake; Slovence pa iznova svarimo naj se ogibljejo poti preko Laškega, in naj se izseljenci rajši podajo preko Trsta po avstrijski progi v tuji svet.

Nemški učitelj v Domžalah aretiran. Znani vsenemški hujskač nemški učitelj Wisiani v Domžalah je bil 7. t. m. aretiran. Dolže ga nenravnosti. Ta učitelj je bil kriv vsega sovraštva v Domžalah, on je hujskal Tirolce proti Slovincem in bil pravi provzročitelj vsega sovraštva.

Položnice c. kr. poštne hranilnice se ne smejo izpolniti s svinčnikom, ampak s tinto. Vpisati se mora na vsaki položnici datum, kedaj se je denar pri pošti vplačal. — Ravno tako morajo biti tudi nakaznice le s tinto pisane in ne s svinčnikom.

Naravna posledica podraženja jedil? Zadnji čas so se podražila različna jedila. Dne 4. t. m. so se sešli na Dunaju tovarnarji vilic, nožev, žlic in drugih sličnih obednih priprav ter sklenili, da tudi oni svoje izdelke podraže.

Cene izdelkom iz svile se tekom tekočega tedna podraže za 5 do 10 odstotkov.

Legar v Postojni. »Notranjec« misli, da se legar zdravi z lažmi in utajevanjem. Da to nič ne pomaga, kaže dejstvo, da je bilo v Postojni pretekli teden pet novih slučajev legarja. Vse govori, tudi lepaki od županstva, da je vzrok legarja voda, ter da naj se prekuha, predno se rabi. V takem kritičnem položaju je dolžnost časnikarstva, opozarjati na nevarnost, ne pa jo tajiti. Tako časopisje res koristi javnosti, s postopanjem »Notranjca« se pa občinstvo le »farba«. Temu liberalnemu lističu, ki celo v takem žalostnem položaju svoje bravce goljufa in vara, nobene vere. Zadnji čas je obolelo zopet nekaj oseb, med temi tudi preč. g. dekan Franc Gornik.

Korno poveljstvo v Ljubljani. Graška »Tagesposta« zopet javlja, da dogovori za ustanovitev kornega poveljstva v Ljubljani v trajno napredujejo ter da se vrše pogajanja za nastanitev čet in poveljstva. »Tagespost« pravi, da je za stanovanje kornega poveljstva določen ljubljanski hotel »Union«. Prav bi vsakako bilo, da dobi naše prestolno mesto korno poveljstvo.

»Zadružna zveza« je dobila državno podporo 20.000 K. Z ozirom na obrekovanja raznih časopisov je poslala vlada letos k »Zvezi« dva posebna revizorja in ko se je iz revizijskega poročila prepričala kako vsepuno in plodonosno »Zadružna zveza« deluje, je nakazala podporo. S to podporo je dobila liberalna banda, ki je s tako slastjo napadala po svojem časopisju velekoristno »Zadružno zvezo«, ki se tako lepo in krepko razvija, hučo zaušnico.

P. Otmar Vidic je pred kratkim nenadoma umrl v tukajšnjem frančiškanskem samostanu. Bil je sicer bolehen že par mesecev, in se je videlo, da ne bo dolgo, a vendar je dan preje, zjutraj še maševal, pa so ga dobili sobratje na pol mrtvega na stolu sedeti. Hitro so mu podelili sveto olje, več ni bilo mogoče. P. Otmar je bil rojen leta 1848 v

Ljubljani v trnovski župniji, leta 1869 je šel v samostan in bil posvečen leta 1873. Služboval je večinoma po hrvaških samostanih, zadnja leta je obnemogel in se ukvarjal le še z vredbo samostanske knjižnice. Brat je kanalškega gospoda dekana Vidica.

Slovesno obljubo je naredil nedavno v frančiškanski cerkvi brat Peter Rešeta, zakristan.

Pevske vaje za svetno petje v »Zvezia« so redno vsako soboto od 7/8. uro dalje (ne 1/8, kakor se je pomotoma poročalo). Pevke in pevci, ki bi se radi pridružili »Zveznemu« zboru, naj se blagovoljno oglasijo v zveznih prostorih prihodnje soboto pred osmo uro zvečer. Vabijo se posebno mladeniči, ki imajo posluh in se žele vezbati v petju. Ako se jih bo oglasilo dovoljno število, se bo osnoval poleg zdajnega mešanega zbora tudi moški zbor.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Organizacijski odsek izobraževalnih društev v kamniški dekaniji se je sestavil dne 29. oktobra v Vodichah. Dne 5. novembra je imel odsek svojo prvo sejo na Rovi, kjer se je več reči ukrenilo.

g Izobraževalno društvo v Mengšu bo v kratkem ustanovilo »Čebelico«. Upamo, da se bodo »Čebelite« mnogi društveniki posluževali in pridno vanjo prinašali. Marsikdo v hranilnico ne vloži par kron, ker je premajhna svota, a »Čebelica« bo z veseljem sprejela vsak vinar.

g Župno cerkev v Mengšu pridno prenavljajo. Sedaj delajo v prezbiteriju nova gotična okna. Podrlj so že stari veliki oltar, ki je bil zidan, na njegovo mesto pride kamenit oltar. Tedaj dobimo tudi nove klopi v cerkev, ki so potrebne. Načrt za pročelje je napravil znameniti stavbenik g. svetnik Vancaš. Ako se po tem načrtu izvrši poprava, bo imela mengeška cerkev eno najlepših pročelj v škofiji.

g Štirirazrednica v Mengšu bo s prihodnjim šolskim letom razširjena v petrazrednico. Že sedaj je prvi razred radi prevelikega števila učencev razdeljen. — Tudi enorazrednico v Trzinu nameravajo v l. 1907 razširiti v dvo-razrednico.

g Semen v Mengšu na sv. Lenarta dan je bil dobro obiskan. Prignali so obilo goveje živine, konj malo, veliko je bilo tudi prešičev. Kupčija je bila posebno živahna s prešiči, ki so pa bili dragi.

g Debela repa. Posestnik g. Vinko Majdič v Mengšu je letos pridelal jako lepo in veliko repo. Eno smo nalašč stehali. Samo 4:25 kg je tehtala. Želimo, da bi g. Majdič tudi v prihodnjem letu pridelal mnogo tako debele repe.

Iz Št. Vida in okolice.

g Smrtna kosa. Umrl je Martin Kinčič, strojevodja v pokoju v Zgornji Šiški. Vozil je tudi na progi Ljubljana-Trbiž in je bil ponosen na to, da je kot strojevodja vozil s prvim strojem pri otvoritvi te železnice. Pogreba se je vdeležilo precejšnje število železničarjev in pevsko društvo »Ljubljana« mu je zapelo dve nagrobniči. — V nedeljo, 11. t. m. pa so pokopali v Nazaretu na Štajerskem p. Deodata Šusteršič, ki je bil l. 1848 rojen na Glinici, v znani Miklavovi hiši. L. 1867 je vstopil v frančiškanski red in bil 6. septembra 1871 posvečen v mašnika. Bil je znan kot dober pridigar in

duhovnik, ki je do vsacega imel dobro besedo. N. v m. p!

g Ernst knez Windischgraetz z Bleda je preteklo soboto obiskal zavode sv. Stanislava, kjer se je mudil tri ure in si vse natanko ogledal. Zlasti se je zanimal za knjižnico in za razne zbirke v učnih kabinetih.

g Strašna nesreča. V ponedeljek, dne 5. t. m. popoludne je mašinit v zavodu sv. Stanislava Franc Kosec snažil stroj za ožemanje perila v pralnici. Pri tem pa je ravnal tako nesrečno, da je prišla desna roka v stroj, kateri mu je roko pri komolcu popolnoma odtrgal. Nesrečneža, ki je znan kot vesten delavec, so takoj peljali v deželno bolnico.

g V Ameriko je šel I. Chyle, rodom Čeh, ki je pri »Cebavu« imel gostilno v najemu. Ni si upal tukaj shajati, zato je v daljno tujino šel iskat zaslužka.

g V Šmartnem pod Šmarno goro je priredil 4. t. m. jako poučno predavanje mlekarški nadzornik Legvart. Udeležilo se ga je okrog 100 gospodarjev. Sklenilo se je udeležiti tri kmetijske podružnice in mlekarno.

Iz kranjskega okraja.

g Pogreb ravnatelja Hubada. V torek, 6. t. m. smo izročili truplo pokojnega g. ravnatelja Hubada materi zemlji. Kljub slabemu vremenu je bil pogreb njegov veličasten. Udeležila se ga je ljudskošolska mladina, gimnazija, župan kranjski, ces. svetnik g. Karol Šavnik, ki je v imenu občine položil venec na krsto, dvorni svetnik Šuman, deželni šolski nadzornik Hubad, stolni kanonik dr. Karlin in mnogo drugih dostojanstvenikov. Naj počiva v miru blagi pokojnik!

g Umri je pretečeni teden vsled poškodb telesnih kranjski posestnik in bivši kovač g. Josip Gogala. Ranjki je bil brat pokojnega notafja Gogale in nečak škofa Gogale ter oče g. prefekta v knezoškofijskih zavodih sv. Stanislava ter dveh gg. bogoslovcev ljubljanskega semenišča. 21. oktobra se je udeležil nove maše, ki jo je daroval njegov sinko Janko v Kranju, tedaj pač ni mislil, da ga bodo ravno tri tedne pozneje tudi na nedeljo pokopali. Svetila mu večna luč!

g Liberalni zakotni listič, ki sliši na ime »Gorenjec«, je v zadnji številki priobčil program liberalne stranke. Točka 4. zahteva ločitev cerkve od države, torej ravno tisto, kar so sedaj francoski framonosi izvedli z namenom, da cerkev uničijo. Kdor prebira in naroča »Gorenjca« kaže, da se strinja z njegovim pisavc, da tudi odobrava zaželjeno ločitev torej uničuje cerkve. Proč z listom, ki si upa kaj takega zagovarjati. V poštene hiše tak list ne sme zahajati.

g Stara Oselca. Tudi v naši gorjanski vasi se nahaja par ljudi, ki so tako bedasti — dasi same sebe smatrajo za zelo modre — da dopisujejo v nesramnega in lažnjivega »Gorenjca«. Že parkrat so se obregnili ob našega č. g. župnika. Pišite raje o tem, kako je moral vaš vodja Jezeršek nekoč bežati iz župnišča vsled njegovega vse prele nego spodobnega govorjenja. Naš g. župnik opravlja prav vestno vse svoje pastirske dolžnosti, le pometajte, liberalne šleve, drugič raje pred vašim amazanim pragom. Ne bo vam škodovalo. Če vi ne vidite blata, vam ga bomo mi pokazali.

g Iz Šenčurja pri Kranju. Naše vrlo katof. izobraževalno društvo je pretečeni mesec, dne 14. in 21. oktobra zopet pokazalo kako da napreduje. Priredilo je dve zanimivi predstavi »sv. Terezija« in »Zamujeni vlak«. Bili sta izborni igri, dobro igrani, kar je pričala obilna udeležba v obojnih predstavah. Vsa čast vrlemu gospodu pevovodju, ki nam je pripravil obilno užitek s svojim dobrim pevskim zborom, ki je pel lepe hrvaške in slovenske umetne pesmi, dasi obstoji iz navadnih fantov in

mož iz fare. Kako krasna je ona »Poputnica hrvaškega doma« in ona slovenska: »Ljubzen in pomlad!« Koliko truda je treba, predno se navadni fantje s kmetov priuče takih pesmij! To more pojmiti le oni, ki je sam pevovodja! A požrtvalnost doseže vse. Ima naše izobraževalno društvo tudi izvrstne igralce. Takega igralca, kakor je bil v vlogi Petra pri igri »Zamujeni vlak«, moremo iskati le kje v mestu. Tudi igralke v dosedaj še nenatisnjeni igri »sv. Terezija« so bile izborne. Občudujemo predvsem tudi vrlega in čilega gospoda kaplana, ki more poleg svojega preoblega in prenapornega posla še toliko moči posvetiti društvu. Mladu vrolo katof, izobraževalno društvo naše fare! napreduj še v bodoče v prospeh naroda in domovine!

— **Iz Kranja.** Zadnje nedelje je imelo društvo »Kranj« izvanreden občni zbor. Dosedanji predsednik je namreč izjavil, da ob obstoječih razmerah odloži predsedništvo, ž njim pa so odstopili še štirje odborniki, eden je pa odšel iz Kranja. Po večkratni volitvi se je dopolnil odbor s sledečimi gg.: dekan Koblar (predsednik), Kušlar, Gorjanec, Sitar, Sink, Oman in Bradaška. Pri slučajnostih sta bila radi njiju izvanrednih zaslug za društvo izvoljena za častna člana gg. kaplan Hybášek in profesor Remec, ki sta se preselila v Ljubljano.

g Iz Smlednika. Gospod urednik, iz naše kraja sploh malo kedaj dobite kak dopis, ker sploh ni posebnih novic. Pred kratkim smo brali v »Domoljubu« kako potrebna so izobraževalna društva. Na mnogih krajih lepe Gorenjske so že ustanovljena, kaj pa prvi nas v Smledniku? Gotovo bi bilo tudi potrebno. Tudi pri nas bi bil čas, da se vzbudimo in pričnemo napredovati. Na delo torej mladeniči in moške! — Zapustil nas je g. kaplan A. Znidaršič. Blagemu gospodu bodi srčna hvala za njegov trud, ki ga je imel med nami. Dobili smo novega kaplana č. g. Fr. Zorkota.

g Politično društvo za kranjski okraj napravi v nedeljo, to je 18. novembra shod v Šmartnem pri Kranju. Shod se vrši v farovski veži. Začne se ob 3. uri popoldne takoj po krščanskem nauku. Kmetje iz okolice, vdeležite se shoda v obilnem številu!

g V Šmartnem pri Kranju smo imeli preteklo nedeljo cerkveno »žegnanje«. Slovesno cerkveno opravilo je imel preč. g. profesor bogoslovja dr. Jožef Gruden iz Ljubljane. — V ponedeljek je bilo izpostavljeno celi dan sv. Rešnjé Telo. Ljudstvo se je pridno udeleževalo pobožnosti.

Novice iz blejskega kota.

g Zadnje nedeljo meseca oktobra se je v Ribnem blagoslovil nov križev pot. Križev pot je prav lep. Slikal ga je gospod Bradaška iz Kranja, okvirje je pa naredil g. Vurnik iz Radovljice.

g V soboto ima občina Ribno občinske volitve. Najbrž bodo volitve to pot popolnoma mirne.

g V petek, t. j. 9. t. m., so Gorjanci jako slovesno sprejeli svojega gospoda župnika svetnika Ažmana, ko se je povrnil ozdravljen iz bolnišnice, tako slovesno, kakor znabiti še niso nobenega župnika nikjer sprejeli. Na blejskem kolodvoru, kjer je izstopil v spremstvu gospoda dekana iz Radovljice in župnika iz Zaspega, so ga pričakovali vsa duhovščina iz blejskega kota, gospod gorjanski župan in njegov prvi svetovalec in oba cerkvena ključarja; ob meji župnije ga je čakala požarna bramba na konjih, kjer ga je načelnik požarne brambe nagovoril v vznesenih besedah, ob hiši posojilnice so ga pričakovala domača

društva z zastavami, domača godba, šolska mladina z vsem učiteljstvom in množica gorskih župljanov. Sprevod v cerkev, ki je bila vsa razsvetljena in praznično okrašena, je bil veličasten. V cerkvi, ki je bila prav polna ljudstva, se je g. svetnik zahvalil ljudstvu za vso ljubezen in dal blagoslov. — Vsa čast Gorjancem!

g V Zaspjeh je dobil zvonik novo streho. **g V Gradu** je blagoslovil v nedeljo g. prelat Flis ob obilni asistenci sosednje duhovščine kipe na oltarju Jezusovega Srca, katerega je mojstersko izdelal g. Vurnik. Delo je res krasno!

g G. učitelj Novak je odšel v Kranj, na njegovo mesto je prišel iz Kranja g. Kalan.

g Gostilničarji, trgovci, rokodelci, posebno mizarji, in še mnogi na Bledu ne poznajo prav nič nedelj in praznikov. Zalostno znamenje! Ubogi Bled! kako padaš... Kaj bo!...

g Iz Ribnega pri Bledu. Pri nas smo ustanovili slovensko katoliško izobraževalno društvo. Zapisalo se je precej mladeničev in mož. Upamo, da bodo pristopili tudi drugi mladeniči in možje, saj je danes izobrazba vsakemu potrebna. Vsa čast in hvala gospodu župniku, ki so nam ustanovili to društvo. — Lep dan smo imeli Ribnani v nedeljo, 28. okt. Ta dan so nam blagoslovili novi križev pot č. pater iz Brezj. Imeli so prav zanimiv govor, ki ga ne bomo pozabili. Bog jim povrni stotero!

Dolenjske novice.

Iz ribniškega okraja.

Skandal iz deželnega odbora. Iz Sodražice: Meseca marca si je pri nas S. L. S. priborila večino občinskih odbornikov (16:9). Pri volitvi starešinstva so liberalni odborniki dopustili izvolitev županovo, prepredili pa so s svojim odhodom izvolitev svetovavcev. Pozneje se je še večkrat sešel odbor k volitvi starešin, toda vselej brezuspešno. Razume se, da so naši odborniki nasprotnikom vsakokrat naložili globo. Pa kaj, ker jim je deželni odbor po znanem receptu, katerega je za liberalne boleznj zapisal dr. Tavčar na postojnskem vol. shodu pred šestimi leti, vsaki pot kazni odpustil. Zoper odloke dež. odbora so se naši pritožili pri upravnem sodišču na Dunaju, ki pa rekurzov še ni rešilo. Župan gospod Bartol se je, kakor čujemo, odpovedal, mesto njega je pa občinskim komisarjem imenovan — gospod Aleš Oražem iz Globel. Najstarejšemu odborniku se je pa naročilo, da nemudoma povabi odbornike k novi volitvi. Ali se bo komedija nadaljevala? Ako je dež. odboru prav, mi tudi nimamo nič zoper to. — Liberalnost dež. odbora bruha zadnji čas s tako silo na dan, da ne moremo več tega molče prenašati. Pri cestnih odborih, v okrajne šolske svete imenuje deželni odbor najzagrizenejšo liberalne pristaše, po občinah nagaja našim večinam, kakor je pokazal zgled v Selcih in sedaj v Sodražici, samega sebe bije po zobeh v odloku glede kamniške korporacije, in sedaj z očitnim namenom, da bi spravil nekaj liberalnih oseb pod streho, pričinja reorganizovati naše dobredelne zavode. Zato pa jasna beseda: Temu odboru mi v nobeni reči ne zaupamo in vsak njegov korak pregledu-

jemo in presojava z zavestjo, da tiči zadaj kos liberalne strankarske sebičnosti.

Iz raznih krajev Dolenjske,

d Iz Šmarja pod Ljubljano se nam piše: Pred dvema letoma je zapustil našo šolo priljubljeni učitelj Konrad Crnologar, bil je med prvimi, ki so se šli odpočit na naše novo pokopališče. Okrajno učiteljsko društvo je na njegov grob postavilo ličen spomenik iz marmorja. Ob ta spomenik hodi od časa do časa njegova osamelna družina žalovat za skrbnim očetom. Pa ne samo njegovi domači — tudi drugi ga še niso pozabili. Ta teden so namreč zbrali otroci — njegovi nekdanji šolarji — po vinarjih toliko, da se bosta opravili po gospodu učitelju dve sveti maši. Da bi se jih ložje udeležili, so izrazili otroci željo, naj se oznani in opravijo ob nedeljah. Bog daj mnogo takih učiteljev in tudi mnogo takih hvaležnih otrok! Naj teh otrok priprošnja in spomin olajša njegov večni pokoj! — Nepričakovane smrti je umrla te dni v Selih posestnica Uršula Kadunec. Prala je ob tolmunu; kar ji nekaj perila odplava od kraja. Ko se skloni za njim, ji spodrsne in reva si ni mogla rešiti življenja iz vode. — V naše izobraževalno društvo je k strelni vaji prišel zadnji nekdo iz Sapa in vse naše mlade in stare streljače vzel v šolo. Dali so mu zato konjsko krtačo ter mu naročili, naj si sedaj kupi še konja, ker ima denarcev v skrinji. On pa se je smejal in dejal, da da mu je ljubša prva zmagaja, nego konjska krtača! — Ko je odhajal, je dvajset zmaganih gledalo za njim.

d Najdeno. Nekaj denarja v zlatu je našel g. Alojzij Lokar, mlinar v Gorenji vasi št. 6, Križevrh (pošta Mokronog). Kdor ga je izgubil, naj se oglasi pri g. Lokarju.

d Ubegli tat. Iz Radeč pri Zidanem mostu se piše: Dne 27. oktobra se je gospod z Dvora podal v Benetke z g. Vašelom. Te prilike se je poslužil neki tat. Prikradel se je v grad zvečer, ko so posli molili rožni venec. Šel je v stanovanje pl. Gutmansthal, v obednici je čevlje sezul, potem stihl v sosednjo sobo, odprl pisalno mizo in odnesel 500 kron v nemškem denarju. Vrnil se je skozi okno in pozabil na čevlje, ki so ostali za spomin. Sumi se, da je bil dotični tat Franc Nedelja iz Hotemaža, ki je zadnji čas povzročil v Trstu več tatvin. V pondeljek, 29. oktobra je pobegnil v Ameriko.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

i Na praznik Vseh svetnikov je dež pokazil razsvetljivo grobov. Tudi Idričja je narasla ter stopila na cesto. Klavža je prinesla dosti drv in lesa. Imeli bodo drvarji zopet opravka in nekaj zaslužka.

i Cena mesu in špehu vedno raste. Govori se, da bo ob novem letu v Idriji stalo goveje meso 1 kg. — 80 krajcarjev. Kam pridemo, če se to uresniči? Kdo je vzrok takim draginjam? Mesarji dolže kmete, kmetje pa pravijo, da se cene živini niso v isti meri zvišale, kakor mesu! Tedaj kdo govori resnico? Ali bi se ne mogla politična oblast prav nič pečati za regulacijo mesnih cen, ker se naša slavna občinska uprava noče brigati za tako važne reči?

i Gospod Ante Kristan se je vrnil s potovanja. Pravijo, da je bil radi oddaje čipek celo v Hamburgu, odkoder odhajajo ladje v Ameriko. Morda je pretuhtal, katera pot bi bila najvarnejša za odhod, kadar bodo rudarji

izprevideli, da lahko tudi brez Ante Kristana vodijo svoj konsum in svojo čipkarsko zadruho. Cemu rediti kar dva tuja človeka? To lahko rudarji sami opravijo brez tuje pomoči!

i Krog oglov se nekaj govori po Idriji, da so gospodje iz občine poslali neko deputacijo na Dunaj, da bo izprosila podržavljenje mestne realke. Prav je, da se občina za to pobriga, saj so doklade tako že neznosni! Samo to bi želeli, da se izberejo v deputacijo taki možje, kateri bi znali besedo prav postaviti!

i Zasnovalec nove čipkarske obrti v idrijskem sodnem okraju, gospod ravnatelj Ivan Vogelink, je prestavljen od ministrstva za pouk in bogočastje na Dunaj k centralnemu čipkarskemu tečaju in obenem pomaknjen v IX. činovni razred. Škoda za blagoga gospoda, v katerem bodo čipkarice mnogo izgubile!

i Iz Žirov. Pri nas živimo v dobi preprirov, ker se ločimo med seboj glede tega, kje naj se zida nova farna cerkev. Mnenja so različna, razburjenost in napetost precej velika. Da bi se naša srca nekoliko pomirila, potrudili so se dne 3. in 4. novembra k nam presvetli gospod knezoškof. Sklicali so možje po peterih podružnicah ter se z njimi dogovarjali glede nove cerkve. Določilo se je, da se bo cerkev, ki je že pričeta, zidala naprej, da pa se stara cerkev ne bo podirala in da tudi župnišče ostane na starem mestu. Poleg nove cerkve se bo zidala tudi mežnarija z izpraševanjsko sobo na vrhu.

Iz raznih krajev Notranjske.

Iz Verda pri Vrhniki. Naš Karlici še sedaj ni prinesel na vpogled občinskih računov. Moža menda večkrat lomi »suhost« in si zato ne upa z računi k nam. Ta bolehn gospod zahteva, da bi mu račune hodili na njegov dom pregledovat, ker se zaradi imenovane bolezni ne upa iz Vrhnike v Verd. Povemo ti pa, dragi Karlo, da akoravno vemo, da si večinoma precej bolehen, pa na dom ne bomo hodili pregledovat računov! Mi zahtevamo imeti račun po starem običaju! Kakor kaže, si bode naš Karlici po vsej pravici zaslužil priimek, katerega je imel neki nemški cesar »Friderik s praznim žepom«.

n Nova šola v Hruševju. Dolgo časa so se vršile priprave, da se zgradi šolsko poslopje za vasi Hruševje, Slavina, Veliko Brdo in Sajeveče, iz katerih so imeli otroci od tri četrt do uro hoda v šolo. Da se šola že prej ni oskrbela, bilo je dosti vzrokov in zaprek, ker pregovor pravi, »vsak začetek je težak«, ravno tako tudi ta tukaj. Toda hvala Bogu, vse to smo prestali. Dne 14. oktobra so jo nam naš priljubljeni gosp. župnik Ivan Zupan slovesno blagoslovil ob navzočnosti blagorodnega gospoda c. kr. okrajnega glavarja Stefana Lapajne, g. okr. šol. nadzorjika Thuma in g. zemljemerca Jakša. Koncem blagoslova imel je gospod župnik primeren govor na šolsko mladež, kaka bi morala biti in kako naj se vzgaja, če se hoče, da bode delala enkrat čast svojim starišem in novi šoli. Hotel je gospod govornik s temi besedami povedati, da ne zahtuje samo lepo šolsko poslopje, glavna stvar je ta, kaka bodo otroci, ki se bodo v njej vzgojevali. Na to je predstavil gospod okrajni šolski nadzornik novo nastavljeno učiteljico gospodično Jurca, katera je pričela takoj drugi dan s šolskim poukom. Načelnik krajnega šolskega sveta g. Milharčić je izročil ključ gđ. učiteljici ter obljubil naklonjenost v vseh oziarih. Dolžnost naša je, da se javno zahvaljujemo na tem mestu vsem tistim, kateri so nam isti čas na ta ali drugi način kaj pripomogli k slavnosti. V prvi vrsti vsem gg. govornikom, posebno zahvalo moramo izreči g. okr. glavarju, ravno tako g. zemljemercu, ki nam je bil ves čas zelo naklonjen. — Dne 6. t. m. so

odobrili in potrdili novo šolsko poslopje. Pohvalili so pri tej priliki gosp. načelnika kraj. šol. sveta Milharčiča, kateri se je v resnici veliko trudil. Ravno tako tudi mi izrekamo njemu, g. županu in Del-Linz-u zahvalo za ves trud in skrb, katero so si v prvi vrsti zaslužili za tukajšnje novo šolo in želimo ter upamo, da bodo postajali iz naših otrok, katere bomo tu sem pošiljali, dobri katoliški možje, dobri gospodarji in pridne in varčne gospodinjice!

+ **V maljnu.** Zadnji »Notranjec« piše: Ko Notranjci popisujejo različna izobraževalna sredstva, želeč iskreno, da si slovenski kmet pridobi izobrazbe in z orožjem prosvete izbojuje boljše življenje, ne sme povdarjati s tako silo, ko bi dobra stvar zaslužila, kako važen je domač časopis za povzdigo izobrazbe, ne sme zaradi tega, ker bi se mu očitalo, da dela reklamo zase. Toliko pa lahko reče, da naj tisti, ki mu je kaj na dobrem časopisu in ki mu priznava izobraževalni pomen, ne ostanejo le pri besedah, ampak ga širijo in vsaj — plačajo. — Manjka mu špage! Ni čuda! Dokler bo prinašal na prvem mestu novice o zborovanju zaupnikov narodno - napredne stranke, kakor ima to v ravno ti številki, ne bo nič z njim. Notranjec je prepameten, da bi ti stranki služil za priganiča. Kar jih ni na Notranjskem med liberalci zavoljo svojega oduševstva, obrnejo ti stranki hrbet. O tem smo prepričani in »Notranjec«, tako kot je zdaj, ko kmalu sam s svojimi dolgovi.

— **Sola v Postojni** se še ne bo pričela 12. t. m. kakor se je preje reklo in je tako tudi naš list poročal, temuč se še ne ve za čas, ker se legar (tifus) še vedno širi.

Štajerske novice.

š **Posledica samonemških napisov.** Mariborski in celjski mestni očetje so v svoji modrosti sklenili, da se odpravijo vsi izvesni slovenski napisi trgovcev in obrtnikov. To početje ne bo imelo v nekem oziru slabih posledic: prvo je, da bodo z odpravo slovenskih napisov udarjeni ne samo slovenski, ampak tudi nemški trgovci in obrtniki, ki s slovenskimi napisi radi vabijo Slovence k sebi. Govori se, da bodo tudi zmernejši Nemci odločno protestirali zoper odpravo slovenskih napisov. Druga posledica bo, da se vzdrami naš kmet iz narodne zaspanosti, kajti sedaj bo prav izprevidel, da Nemcem ni na tem, da poleg nas mirno živijo, nego, da nas prej ali slej zatrejo. Kakor danes prepovedujejo slovenske napise, tako bodo drugič zabranjevali celo slovensko govornico. Sicer to že danes tudi počenjajo. Na noge, slovenski kmet, spreglej, loči prijatelja od sovražnikov! Drži se svojih, ker le ti ti hočejo in morejo pomagati!

š **Občinske volitve v Mariboru** se bodo vršile še ta mesec. Razpisane so za tretji razred na 21. t. m., za drugi razred na 26. in za prvi razred na 29. t. m. — Prišlo bo do hudega boja med Nemci in socialnimi demokrati, kateri zadnji bodo naskočili tretji razred. Boj se napoveduje že na obeh straneh. Socialisti imajo mnogo upanja, da prodro v tretjem razredu. V volivni borbi jim bo prav prišlo preganjanje Slovencev, ker so s tem zlasti mali obrtniki skrajno nezadovoljni.

š **Ponesrečen otrok.** 1. t. m. se je igral rejenček Mihaela Murko iz Jelenci, triletni Karol Savec z nekim šolarjem. Pri posestniku Gosniku so delali rezanico in je Savec prišel z roko tako nesrečno v bližino stroja, da mu je desno roko pri sklepu čisto odtrgalo.

š **Narodno delo nove »narodne stranke«.** Št. 2. »Narodnega lista«, že bolj očitno kaže, v čem bo obstalo narodno delo nove štajerske Spindlerjeve stranke. V tej številki napada že kar celo vrsto duhovnikov: gg. Cerjaka, dr. Korošca, dr. Somreka (sladkega) in dr. Štajerca ne omeni ne z eno besedo. Štajercijance si hoče stranka z dobrega pridobiti, a duhovnike, ki so edino nesebično delali dozdej za narodni blagor, hoče od sebe odbiti. Dobro vemo, kam pes tace moli. Da bodo ti ljudje tako kratko časa ulogo hinavcev igrali, to nismo mislili. Malo bolj previdni bi že lahko bili. Pa so pač še mladi. Štajersko slovensko ljudstvo pa ne imej nobenega stika z novo brezversko stranko.

š **Nastop državnega poslanca g. dr. Korošca** v torkovi seji, 6. t. m. državnega zbora je uprav imponiral. Vse se strinja s tem, da je slovenska delegacija v dr. Korošču dobila izborna moč. Praška »Politik« pravi o dr. Korošču, da se je pokazal izbornega ognjevitoga govornika. Ta pohvala je najboljši odgovor na napade, s katerimi obkłada novi štajerski liberalni list velezaslužnega gospoda poslanca.

š **Nesreča ali zločin?** Iz Bukovcev pri Ptuj se nam piše: V soboto, dne 26. oktobra t. l. smo našli, v cerkev grede, blizu kapelice sv. Jožefa, ki je ob cesti od sv. Marka proti Bukovcem, v jarku ležati mrtvega moža. Iz kapelice pa je bila prevržena soha sv. Jožefa z Jezuškom. Očividno še ni mogel dolgo ležati v jarku in moral biti še živ, ko ga je nekdo s ceste zavlekel tja. Spoznali smo v njem 77-letnega Štefana Strelca, po domače Soljak, ki je bil prejšnji dan v Ptuj. Ranjen je bil na nosu; poglavitno rano pa je dobil na vrh glave. Blizu njega je ležala tudi zlomljena lata od kapelčne ograje. Ali se je mož ponesrečil, ali se je zgodil zločin, to dognati je stvar orožništva, ki zadevo preiskuje.

š **Izpremembe v lavatinski škofiji** so se zgodile, kolikor se čuje sledeče: Nastavljeni so čč. gospodje: Gosak Franc v Mozirju, Lenart Martin v Slivnici pri Celju. Prestavljeni čč. gg. Ogradi Ivan iz Št. Petra v Škale, Skvarč Jožef iz Remšnika v Št. Peter p. sv. Gor., Kociper Rudolf iz Slivnice v Dramlje, Trinka Anton iz Dramelj na Remšnik, Rabuza Jakob iz Škal v Št. Jakob v Slov. gor. Zgank Ferdinand v Št. Jurij ob juž. žel. Toliko smo zvedeli do 8. novembra.

Koroške novice.

k **Povodenj preti vsled velikega deževja** kanalski dolini. Kar so do zdaj uravnali, je Ukva zopet zasula. Ako deževje ne bo prenehalo, se je bati zopet večjih povodenj, ker gorski potoki vedno bolj naraščajo.

k **Z vilicami se je zabodel.** Posestnik Janez Laznik v Kotičah je v zmedenosti radi pijanosti 1. t. m. hotel svojo ženo s sekiro pobiti. Žena mu je ušla. Nato se je pa zabodel z vilicami v prsa tako, da je kmalu potem umrl.

k **Truplo nekega utopljenca** je našel pretečeni petek na prođu Drave pri Zgornji vasi na Zgornjem Koroškem neki železniški čuvaj. Obraz in desna roka sta bila že zelo strohnela. Ker je obraz popolnoma spačen, se ne more spoznati kake starosti da je utopljenec. Spoznati se tudi ne more, kdo da je bil, ker pri njem niso ničesar našli v žepih. Ležal je že kake tri do štiri tedno v vodi. Na zatilniku je bilo še nekaj lasti kostonje barve ter en del rujavih brk je bil ohranjen. Ali se je izvršilo hudodelstvo, nesreča ali samoumor, se ni moglo dognati. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Spital.

k **Moža zastrupila.** Vsled zastrupljenja je umrl drvar E. Nussbaumer v Möllbrücken. Ker je v enem dnevu zbolel in umrl, sumničijo, da ga je njegova žena zastrupila, katero so tudi že zaprli. Sum je tembolj opravičen, ker je že imela razmerje z nekim moškim. Ušla je možu tudi že v Švico, odkoder se je pa vrnila. Pač je bil umrli pomilovanja vreden mož.

k **Zbesneli vol je napadel** pretečeni teden v Meiseldnigu hlapca Janeza Škarharda ter ga treščil na tla. Polomil mu je dvoje reber.

k **Promet lokalnih vlakov na karavanski železnici.** Dva lokalna vlaka bosta vozila od 4. t. m. naprej vsako nedeljo in vsak praznik na progi Celovec-glavni kolodvor-Bistrica v Rožni dolini s sledečim voznim redom: Odhod Celovec ob 2. uri 23. min. popoldne, prihod v Bistrico v Rožni dolini ob 3. uri 6 min. popoldne; odhod iz Bistrice v Rožni dolini ob 5. uri 37 min. popoldne, prihod v Celovec glavni kolodvor ob 6. uri 18 minut zvečer. S tema vlakoma bodo Celovčani deloma odškovanani za izpuščeni vsakdanji popoldanski vlak, kateri je vozil še pred popolno otvoritvijo te železnice ob 2. uri 15. minut iz Celovca.

k **Osebnna varnost na cestah na Koroškem.** Pred nekaj dnevi se je podal posestnik Nagele v Št. Vidski okolici zvečer na svoj dom, kateri je kakih deset minut od vasi oddaljen. Na križpotu pa stopi naenkrat predenj neznan možki z besedami: »Denar ali kri!« K sreči pa pridejo po cesti ravno trije možakarji iz sosednje vasi, vsled česar jo je lopov hitro odkuril. Ker je bila tema, napadalca niso mogli zasledovati, kam da se je obrnil. Je pač ponoči treba vedno oprezen biti.

k **Pozor pri kmetijskih rezalnih strojih.** Septembra meseca je neki dekl v Lammersdorfu na Zgornjem Koroškem rezalni stroj za klajo zmečkal na eni roki več prstov, ker je z roko vsled neprevidnosti preveč segla v stroj. Akoravno je bila zdravniška pomoč takoj na mestu, se ji je stanje vedno slabšalo. Če tudi so ji dva prsta odrezali, ni nič pomagalo. Zdaj jo je smrt rešila nadaljnih bolečin.

Primorske novice.

p **Samoumor berača, ki je imel štiri sobe.** 62letni Josip Ukovič, doma iz Hrušice pri Volovskem, je stanoval v ulici della Fonderia št. 4 ter se bavil z beračenjem po Trstu in okolici. Dne 4. novembra dopoldne ob deseti uri se je ta človek ustrelil s revolverjem v desno senco. Na sled njegovemu samoumuru so prišli šele okoli 11. ure. Obvestili so takoj policijo, od koder je šel v beračevo stanovanje eden uradnikov. A kako se je ta uradnik začudil, ko je videl, da to stanovanje sestoji iz nič manje nego štirih sob. No, berač je bil že mrtev in niso niti klicali zdravnika na pomoč. Na neki omarici blizu postelje je policijski uradnik našel odprto beračevo oporoko. V drugem papirju poleg oporoke je našel 229 K in 50 vin. denarja, štiri razne srečke in zlato uro. Pozvan je bil notar dr. Depiera, ki je prevzel v shrambo oporoko in vse najdene vrednosti, na kar je bil mrlič prenešen v mrtvašnico pri sv. Justu. Pokojni Josip Ukovič je bil oženjen z Hedvigo rojeno Buzeto, a je bil že več let ločen od nje. Iz tega zakona se je rodila hči Josipina, ki ima zdaj 32 let.

p **Potovanje po smrti.** L. 1855 je umrla v Gorici neka Sofija vdova Conperz. Pokopali so jo na katoliškem pokopališču. Ker se je pa kasneje dognalo, da je bila židinja, so jo izkopali ter prenesli na tukajšnje židovsko pokopališče. Sedaj pa so jo tu zopet izkopali in

na željo njene sestre prenesli ostanke v Budimpešto.

p Samoumor vojaka. V srce se je ustrelil v Gorici vojak Maurer.

p Zopet velik požar v Trstu. Ogenj je v tovarni vošila za parkete v Trstu napravil za 20.000 K škode. Delavki Ani Leiter se je vnela obleka. Delavka je nevarno ožgana, istotako delavec Ruter, ki ji je prihitel na pomoč.

p Soča je zadnje dni vsled deževja tako narasla, da Kamenci že več dni ne morejo prevažati čez. To se zgodi vsako leto parkrat. Kako potreben bi bil most, — posebno, ker imajo Kamenci skoro polovico zemljišč na desnem bregu Soče.

p Sijajen shod v Kobaridu. Shod, ki se je vršil 4. novembra v Kobaridu, je bil sijajen. Nad 400 slovenskih mož je izreklo zaupanje slovenskim poslancem glede na delo za volivno reformo, predvsem dr. Gregorčiču. Predsedoval je shodu deželni poslanec g. Lapajne. Dr. Gregorčič je govoril o volivni preosnovi, dr. Dermastija zoper razdružnost zakona. Govorila sta še dr. Knavs in župan Stanonik iz Horjula, ki je priporočal »župansko zvezo«, v katero naj bi vstopili tudi vsi slovenski župani s Primorske.

p Velika nesreča se je zgodila pred tednom na goriškem državnem kolodvoru. Nadčuvaju Frančišku Debevca se je pri premikanju vozov izpodrsnilo, in padel je tako, da je prišla pod kolesa leva roka, ki mu jo je odtrgalo. Malo je manjkalo, da ni ves prišel pod kolesa. Nesrečni Debevc je star 38 let, doma na Koroškem ter oče štirih otrok.

Iz raznih krajev.

Novice iz Amerike. V Ely (Minn.) je ponesrečil Matija Gorše, doma iz Prigorice pri Ribnici. Zlomil si je roko. — Istotam je izgubil pri streljanju prst Pavel Campa iz Sodražice. — V Denver (Colo.) je smrtno ponesrečil Ivan Koršič, doma od Gorice.

Ženo umoril v Ameriki. Iz Calumeta Mich. se javlja, da je dne 12. oktobra naš rojak Mihael Svetič, ki je stanoval v Lauriumu, umoril svojo ženo, s katero je bil 25 let poročen. Svetič je to storil najbrže v slabomnosti ali manjji zasledovanju, kajti zadnji čas se je vedno pritoževal, da ga skuša njegova žena zastrupiti in da mu je tudi obkoletovala. Ženo je imenovanega dne izvabil v klet in jo ustrelil. Streljal je šestkrat. Medtem je njegova 14letna hčerka odšla v smrtnem strahu po sosede in policaje, kateri so morilca odvedli v zapor. Pri sodišču je svoj čin priznal, ne da bi se kesa. Pokojnica je bila stara 46 let in je bila doma iz črnomaljskega okraja. Svetič je doma iz Dragatuša na Dolenjskem. Morilčeva mati živi tudi v Calumetu in je stara že 94 let.

Žrtev oderuhov. Zastrupil se je v Zagrebu s ciankaliem 64letni lekarnar Ivan Pecinovskij, ker se ni mogel rešiti iz rok brezvestnih oderuhov. Na menjico za 6000 gld. izplačano mu je bilo samo 1200, a ostalo svoto je dobil oderuh. Svojim prijateljem je žiriral do 40 tisoč goldinarjev. Tako ga je uničila njegova dobrota. V Zagrebu je radi tega na oderuha veliko ogorčenje.

Levi raztrgali krotitelja. Iz Berolina se poroča: V cirkusu Busch se je dogodila velika nesreča. Deset levov in sedem tigrov je bilo jako nemirnih. Ko je krotitelj levov Viljem Peters se med levi spodtaknil in padel, planile so zverine nanj in ga pričele trgati. Pomočniki krotiteljevi so z železnimi drogi skočili med zverine in streljali. Med občinstvom je nastal velik strah. Petersa so njegovi pomočniki iztrgali zverinam, a je smrtnonevarno ranjen.

Poselsko društvo sv. Marte v Ljubljani.

V nedeljo, 11. t. m. je imelo poselsko društvo sv. Marte v lastnem domu Streliške ulice št. 22, redni letni občni zbor. Navzoč je bil magistratni komisar g. ravnatelj Gutnik. Predsednik društva g. stolni vikar Jos. P o t o k a r je obširneje poročal o delovanju društva. Iz njegovega poročila povzamemo te podatke: Društvo sv. Marte se je ustanovilo l. 1903 in meseca maja istega leta začelo svoje delovanje. S pomočjo poselnjaki si je kupilo v Streliških ulicah dom, na katerem je še dolga 10.000 kron. — Namen društva je duševno in gmotno podpirati služkinje na Kranjskem. Ta namen je društvo doseglo v prvi vrsti s tem, da je dalo uprav velikanskemu številu brezposelnih služkinj varnega zavetja. Od novega leta 1906 pa do Martinove nedelje je dobilo prenočišče v hiši 840 služkinj, za časa obstoja je društvo prenočilo ogromno število poslov, namreč 2563. Koliko izmed teh se je obvarovalo premoških nevarnosti, ki preté po mestih dekletom, to ve najbolje Bog sam. Odbor skrbi kar najbolj, da vlada v hiši strog red in da se izpolnjujejo točno hišna pravila od vseh v hiši bivajočih služkinj. Za pouk in izobrazbo je skrbelo društvo z mesečnimi predavanji, h katerim je dohajalo veliko število poslov. Društvo ima svojo knjižnico in v dvorani leže na razpolago razni časopisi. Društvo posreduje tudi službe. Vsak dan se oglašajo v hiši gospodinje, iščeče poslov. Skoro vse služkinje so dobile primerne službe. Da pa niso vselej gospodinje zadovoljne s posli, temu ni vzrok ne društvo ne odbor, razlogov je iskati deloma pri poslih, deloma pri gospodinjah. — Društvo sv. Marte šteje nad 300 članic, z ozirom na veliko število poslov, ki so v Ljubljani, je to število primeroma malo; vsaka zavedna služkinja bi morala biti članica tega društva. — O delovanju društva posnamemo: Odbor je imel deset sej. Društvo je imelo parkrat sv. mašo na Rožniku, med katero so pele družstvene pevke. God družstvene patrone so praznovala članice na Rožniku s sv. mašo in skupnim sv. obhajilom. Udeležilo se je lansko leto 9. julija shoda delavskih društev pri Dev. Mar. v Polju. Poročala je v imenu društva tajnica Iv. Verh. Po deputaciji se je udeležilo društvo blagoslova »Društvenega Doma« v Preski. Napravilo je lansko leto izlet na Šmarno goro, letos na Brezje in Bled. Na sv. Štefana dan je priredilo svojim udom skromno božičnico z božičnim drevescem, govorom, deklaracijo in petjem. 12. junija se je vložila prošnja na finančno ministrstvo za davčno prostost. Prošnja še do danes ni rešena. Kose je poročalo še o denarnem stanju društva in je na prošnjo članic prevzel podpredsedstvo veleč. g. stolni kanonik Anton Sušnik, ki je že do sedaj rad pomagal s svojim svetom, je zaključil predsednik občni zbor z željo, naj bi našlo to veljavno poselsko društvo mnogo dobrotnikov in prijateljev, ki bi društvu tudi dejansko pomagali, da se vedno lepše razcveta.

Varstvo v Gradec dohajajočih služkinj.

»Katoliško žensko društvo« v Gradcu prosi, da se objavi sledeči oklic: Akoravno je obžalovati, da mnogo deklet iz kmetov prihaja v mesto Gradec iskat službe, ter vsled tega po deželi primanjkuje poslov, je vendar še bolj obžalovanja vredno, ako te osebe, ki so v Gradcu popolnoma tuje ter si že na kolodvoru ne vedo svetovati in pomagati, mnogokrat

vsled zapeljevanja krenejo na slaba pota, ali pa izgubijo svoje prihranke. Večkrat se pripetijo tudi slučajji, da mlade osebe z dežele iščejo v mestu zdravniške pomoči, pa nimajo svojcev, ki bi jih zamogli spremiti. Vsled tega je »Varovališče za ženske posle kongregacije usmiljenih sester od sv. križa v Gradcu« pripravljeno, v vseh takih slučajih poslati eno svojih sester, ali pa kako drugo žensko osebo iz svojega zavoda, katero bode mogoče spoznati po belo-rumenem znaku (Abzeichen), na kolodvor, da tujko vodi in ji svetuje vestno in nesebično. Častitemu župnemu uradu se to javi s prošnjo, da naj v takih slučajih pravočasno in natančno po dopisnici (eventuelno brzojavno) naznani prihod dekleta, katera se hoče poslužiti naše pomoči in sicer pod naslovom: Varovališče za ženske posle kongregacije usmiljenih sester od sv. križa v Gradcu (Dienstmädchen-Asyl in Graz, Leonhardstrasse Nr. 133). Naznanili je vselej dostaviti, na kateri kolodvor (južni ali državni) deklet prihaja. Gotovo bi bilo prikladno, ko bi se ta dopis kot lepak priobčil na kakem dobro vidljivem kraju občinskega urada ter bi se dekleta pri izrčevanju poselskih knjig na zgoraj rečeno opozarjala in ko bi se tudi sicer še po možnosti skrbelo, da se ž njim seznanijo občinstvo ter se tako podpiralo krščansko varstvo deklet. — V Gradcu, meseca septembra 1906. Leonhardstrasse št. 133.

Drobtine.

Topejen les. Nekemu francoskemu gozdarskemu nadzorniku se je posrečilo raztopiti les. V ta namen ga je hudo razgrel v brezračnem prostoru, kjer je bil ožen nemogoč. Na dobljeno tvarino ne vpliva elektrika in je torej za izoliranje ceno sredstvo. Tudi je nepremočna in se da prekrojiti v poljubno obliko.

Prochaski, ženinu morilke Zeller, je drž. pravdnikstvo že izdelalo obtožnico. Obdolžen je goljufije v 16 slučajih. Gre se za približno 7000 kron.

Morilko Klein so odvedli v kazniški oddelek za umobolne.

Moderni londonski vlomilci. Zadnji čas se množe v Londonu vlomji tako, da je nasproti njim policija brez moči. Ni dne, da bi se ne zgodil kak senzačni vrom v Londonu. Stari tat s svetliko in s vetrihom ni še sicer izgubil, a moderni vlomilci delajo tudi moderno. Orodje tatov je duhovito in skrbno izdelano. V Scotlana-Yard muzeju je razstavljeno tako čudovito orodje. Na prvi pogled se ti zdi, da je to le kos fino poliranega jekla, dolg sedem palcev. A če pritisneš na neko pero, se pojavi sveder, če pa na drugo, pa izvijač, tretje pero izproži steklorezec, četrto pa dleto. Orodje neizproženo je na eni strani kladivo, na drugi pa lomilec. Pri vromu s svedrom, kladivom in dletom ve policija da je storilec novinec ali pa jako nerodni hudodelec. Znanstveno izobraženi hudodelec namreč vporablja pri vromih termit ali pa nitroglicerin. S termitom, ki razvija velikansko vročino vlomilec jako hitro razstopi jekleno ploščo blagajne in napravi v njo luknjo. A s termitom pa niso preveč zadovoljni, ker svitlo gori in se kadi. Nevarni nitroglicerin je spretnemu hudodelcu bolj všeč. Z brizgalno vbrizga nitroglicerin v kako razpoko blagajne in ga vžge s kapselnom. Zamolkel pok in blagajna je odprta. Tudi z elektriko so že raztopili jeklene plošče. Da hudodelcem ne pride policija na sled po vtisu prstov, nosijo vlomilci med svojim delom — glace rokavice.

Koliko potroši Italija za svoje Sole v inozemstvu. V italijanskem proračunu je proračunano za vzdrževanje italijanskih sol v inozemstvu 1.125.000 lir. Sole, ki jih podpira društvo »Dante Alighieri«, obiskuje 76.000 otrok.

Vojska proti cigaretam se je razvila v Ameriki. Osnovali so velika društva po raznih krajih, ki delajo vsa na to, da se kajenje cigaret popolnoma odpravi. V Chicagi izdaje tako društvo celo svoj list.

Teža, kakoršno mora nositi vojak v Evropi. Ta je kaj različna in sicer mora niti danski vojak kg 30:100; avstrijski kg 28:836; nemški kg 27:706; španjolski kg 27:350; francoski kg 26:570; švicarski kg 26:455; švedski kg 26:375; ruski kg 26:260; italijanski kg 26:200; belgijski kg 24:870; angleški kg 24:500; holandski kg 23:570. Razume se, da to breme obstoji iz orožja, telečnjaka in kar je v njem. To in pa v dolgih marših, plezanju po hribih, včasih še dolgo brez prave hrane, to paži in zavidanja vredno.

Zrakoplov bodočnosti. Braziljanec Santos Dumont silno zaupa svojemu zrakoplovu, s katerim je zaslužil Acchdeaconovo nagrado. Svoje uspehe z zrakoplovom zelo pohvalno omenja, razlaga, kako se je gibal lahko v zraku v docela poljubni smeri in drzno zatrjuje, da se bodo z od njega izumljenimi stroji ljudje že gotovo v par letih »vozili na sprehode in letovišča. Kar je kolo na zemlji, to bo v zraku njegov zrakoplov, ki bo lahko spravljen kar v stanovanjih. Zdej misli zrakoplov še nekoliko zboljšati in potem je po njegovem mnenju stvar o zrakoplovu, ki se da voditi, rešena.

Ker je razžalil prusko zbornico, so obsodili odgovornega urednika dnevnika »Düsseldorfer Volkszeitung«, Hugona Schotta, v dvamesečni zapor. O pruski zbornici je pisal, da je »najbolj zaničevani parlament na svetu.« Državni pravdnik je predlagal šest mesecev.

Narodno gospodarstvo

g Kmetovalci, gnojite z razklejeno kostno moko! Razklejena kostna moka vsebuje povprečno 30% fosforove kisline, t. j. 30 kg fosforove kisline v 100 kg kostne moke, Tomaževa žlindra pa le 15% fosforove kisline. V razklejeni kostni moki je tedaj še enkrat toliko fosforove kisline, kakor v Tomaževi žlindri. 30 kg fosforove kisline v 100 kg razklejene kostne moke stane 8 K 04 h; 15 kg imenovane kisline v isti množini Tomaževe žlindre 5 K 60 h; 1 kg fosforove kisline v razbeljeni kostni moki stane potemtakem 28 h, v Tomaževi žlindri pa 37 h. Fosforova kislina v Tomaževi žlindri je tedaj pri 1 kg za 9 h dražja nego v kostni moki. Pol vagona (50 q) razklejene kostne moke je glede na fosforove kisline enake vrednosti kakor cel vagon (100 q) Tomaževe žlindre. Prvega gnojila stane pol vagona (50 q) loko Ljubljana 420 kron, zadnjega cel vagon (100 q) 560 kron, iz česar sledi, da je ista množina fosforove kisline v razklejeni kostni moki za 140 kron cenejša, kakor v Tomaževi žlindri. Učinek razklejene kostne moke kot gnojilo je enak onemu Tomaževe žlindre, ali jo pa še prekaša. Z razklejeno kostno moko smo po triletnih poizkusih tako na trdninah kakor tudi na barskih tleh najbolje uspehe dosegli. Mimogrede omenjamo, da je od skupne fosforove kisline v razklejeni kostni moki povprek 94% citratno raztopljive. Vrhu tega je v kostni moki povprečno 0:7% »organskega« dušika, v Tomaževi žlindri pa čisto nič. Kilogram »organskega« dušika v umetnih gnojilih se ceni na 1 K 20 h; 0:7 kg »organskega« dušika stane 84 h, tedaj množina v pol

vagona kostne moke 35 kg — 42 K. Če se slednja cena prišteje k prej navedeni vrednosti fosforove kisline od pol vagona kostne moke s 140 K, sledi iz tega, da vsakdo, ki rabi Tomaževo žlindro namestu razklejene moke, pri enem vagonu Tomaževe žlindre po nepotrebnem zapravi 182 kron, oziroma pri vsakem meterskem stotu Tomaževe žlindre 1 K 82 h. Ker kmetovalci vsako leto na ta način trpe škodo za več tisoč kron, smatramo v svojo dolžnost, da jih na to opozarjamo. Razklejena kostna moka, nasipana v jeseni ali spomladi, je izvrstno gnojilo za travnike, vinograde, kakor tudi za žito, peso, krompir in travno-deteljne mešanice. V slednjih slučajih nadomešča tudi spomladno gnojenje s superfosatom. Samo ob sebi je umevno, da popolnoma učinkuje kostna moka le v zvezi s kalijevo soljo. 150 kg kostne moke zadostuje za 1 oral, to je ravno polovica manj kot Tomaževe žlindre. Razklejena kostna moka se dobiva v tovarni delniške družbe za kemično industrijo v Ljubljani (v klejarnici — »lim-fabriki«). Vsakdo, ki naroči najmanj 50 q kostne moke od imenovane tovarne, more zahtevati isto kemično preiskavo glede vsebine fosforove kisline od našega kmetijskega kemičnega preizkuševališča; na podlagi te preiskave se potem preračuni cena tako, da se odstotki fosforove kisline z 28 množe. Vsa natančnejša pojasnila o preiskavi, in pa kako se rabi to gnojilo, daje radovoljno kmetijsko-kemično preizkuševališče za Kranjsko v Ljubljani, Salendrove ulice št. 3. Dr. E. Kramer.

Mlekarstvo na Dolenjskem .

Govor župnika Oblaka v St. Lorencu.

Dolenjska ima vedno rodovitnega polja, kakor Gorenjska in Notranjska skupaj. Naša temenška dolina se pa še posebej odlikuje po svoji rodovitnosti. Kljub temu se ravno iz Dolenjske ljudje najbolj izseljujejo v Ameriko in gredo še drugim po svetu. Nekateri izseljenec sploh za delo niso marali, teh ni škoda, večina jih je pa šla v Ameriko iskat boljšega zaslužka, katerega jim domovina dati ni mogla. Bili so pridni in delavni, doma jih pogrešajo. Saj je skoro iz vsake hiše kdo zapustil domače kraje. Gospodarji pa težko shajajo, delavcev ni mogoče dobiti, rodovitni svet se pušča v puščo, kakor vidimo v Stehanji vasi in še marsikje drugod. V Ameriki gotovo ne bo vedro objubljenega dežela, mi pa moramo doma gospodarstvo povzdigniti, da bodo imeli domačini doma pošten zaslužek.

Precej se je izboljšalo stanje kmetov po voloreji, katera cvete v naših krajih. Posestniki dobe lepe denarje za pitane vole, ki gredo iz naših krajev po svetu. Od živine bi pa lahko še veliko več dobili, ko bi bolj pazili na krave in mlečne izdelke dobro v denar spravili. Saj poznate vrednost mleka. Otrok ga mora imeti, odrasčenemu vedno dobro stori, le kakšen pijanec, ki je od žganja ves prežgan, ne mara mleka. Prešiči rastejo po mleku, da je veselje. Tudi posneto mleko je za ljudi in živino prav dobro, ker ima v sebi še vse redivne snovi, le toľča mu je odvzeta. Izračunali so, da ima liter mleka ravno toľko redivnih snovi v sebi, kakor četrt kilograma pečenke in dva krompirja v masti pražena. Če je pa mleko posneto, ima še toľko vrednost, kakor četrt kilograma kuhane mesa in dva nezabeljena krompirja. Zaradi lahke prebavljivosti vedo mleko ceniti vsi stanovi. Na tisoče litrov mleka gre iz dežele v mesta. Nam ne, bo kazalo pošiljati v druge kraje mleka. Res bi lahko precej dobili zanj, toda s tem bi vničili cvetočo prešičerejo in s to vse drugo gospodarstvo oškodovali. Posneto mleko mora ostati doma. Kazalo bo torej izdelovati surovo maslo. Vam vsem za zabelo je ljuba svinjska maščoba, kakor maslo. Svinjska maščoba se danes prodaja kg po

1 K 60 v, dobro surovo maslo pa po 2 K 50 v. Pustimo torej vživati bogate meščane surovo maslo in se zadovoljimo z boljšo svinjsko toľčo, dobiček nam ostane. — Toda v današnjih časih ni več mogoče mleka v latvice devati in čakati, da se izkisa. Na ta način se dobi malo sirovega masla, ki je slabe kakovosti. Zdej imajo drugod stroje, kjer se posnemalnik 5600-krat v minuti zavrti in precej odloči smetano od mleka. Na ta način se dobi saj še enkrat toliko masla, ki ima tudi vse drugačno ceno kakor ono, ki je doma delano. Ker pa en sam ne more napraviti stroja in raznih drugih naprav, ki so zato potrebne, se združijo več posestnikov v zadrugo in napravijo mlekarno. Take mlekarnice imajo že povsod, kjer so res zavedni kmetovalci. Od svoje živine dobijo saj še enkrat toliko, kakor bi dobili drugače. Revni kraji se povzdignejo, reveži si z mlekom pomagajo. — Če je povsod drugod mogoče, zakaj bi pri nas ne šlo? Glejte naše lepe polje in rodovitne travnike ob Temenici, ali nas ne vabijo, da se domače bogastva boljše poslužimo? Poznam vaše razmere. Nekateri posestniki bi brez težav redili 5 do 7 krav in bi lahko dobili do 1000 K na leto za samo smetano. Ker se pa vsak boji stroškov pri snovanju mlekarnice in se vedno slišijo bojazljivi glasovi: kaj pa če ne bo šlo, če bomo morali plačevati, sem sam naročil mal stroj za posnemanje in vse drugo, kar je k mali mlekarni potrebno na lastne stroške. Eden mora iti v ogenj in se žrtvovati za druge. Lahko živim tudi brez tega, toda upam, da s skupnimi močmi nekaj dosežemo. Povabil sem bližnje posestnike, naj prinesejo mleko. Delali bomo brez dobička, kar se bo skupilo, si bomo med sabo po množini mleka razdelili. Na ta način bomo lahko vsi deležni. Uspeh poziva je bil boljši, kakor sem si mislil. Dasiravno niste imeli zato krav pripravljenih in je že pozno v jeseni, je bilo že prvi teden na dan čez 200 litrov mleka. Kakor razvidimo, ga bi imeli lahko, če se vse uredi, 15- do 2000 litrov na dan. Posneto mleko so jemali gospodarji nazaj. Pravijo, da je prav dobro za hrano. — Toda to je le priprava za mlekarno, katero moramo ustanoviti. Najbolj bom vesel, kadar bom mogel breme preložiti na izvoljene moze, kateri prevzamejo delo in skrb. Stroškov se ni bati. Napravili bomo male deleže in malo pristopnino. Ker mlekarna mora sama shajati, če je mleka zadosti. Znatna državna podpora nam je zagotovljena, če bomo pokazali, da nas je veliko in da imamo voljo res kaj storiti in si pomagati. Podpora bo odvisna od števila članov. Drugod nosijo v mlekarno po eno uro in še dalje. Naša mlekarna bi bila za vso župnijo in tudi za bližnje sosedo, ki bi si lahko skupno napravili kanglice in mleko na malem vozičku pripeljali v St. Lorenc. Brez truda ne bo kmetu nikdar boljše. Neke posestnik, ki je danes tukaj, mi je pravil, kolikokrat je moral v Ameriki težko vzdigniti, da si je nekaj prislužil. Zakaj bi se pri nas ne potrudili? Čemu imaš doma otroke, čemu hlapca in dekle? Če je tudi uro daleč, kaj to dé? Naši sosedje iz Prapreč. Zubne in Gabra, iz Čateža in drugod, bi skupno vsi lahko nosili mleko. Le v delu je moč. Mnogi se tudi sramujejo mleko nositi, če ga ni posebno veliko. Posebno možem se zdi to nekaj poniževalnega. — Ko je rimski cesar Vespazian prodal gnoj iz rimskih kloak, so ga nekateri prijatelji opomnili, da se za cesarja ne spodobi tako umazane reči prodajati, je vzel cesar cekin in ga dal svarivcu poduhati: »Poskusi, ali diši.« Mi o mleku lahko isto rečemo. Če je za kmeta koristno, se ne sme nobeden sramovati nositi male kanglice, ker le na ta način moremo priti do boljših gospodarskih razmer.

Ker mnogi posestniki ne bodo hoteli zaradi večje daljave mleka domu jemati, bi bilo

!! Največji vspeh nove dobe!!
je sloviti

Vpisana varstvena znamka.
Daje **snežno belo** in **popolno brez duha** perilo in izredno **varuje** platenino. Brez mila sode ali drugih pridatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko. 2197 16-4

250 gramov-zavoj po 16 vin.
500 " " " 30 "
1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se poškvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Miniosu na Dunaju, I.
Mölkербustel 3.

Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdrženje dobrega prebavanja. 2444 20 2

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoričica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Nedosežne prednosti, brez konkurence, v ceni, najboljša, najmodernejša in res 2011 20-10

precizijska ura je intakt
iz jekla, srebra in zlata
pri vsakem urarju. - -

Zadružna mlekarna
v Gorjah pri Bledu ponuja
čajno surovo maslo

(Theobutter) najfinejše kvalitete franko
2 K 60 kilo. Ponudbe na naslov zgoraj
imenovane mlekarnе. 2520 3-1

Pozor!

Kadar pridete v Ljubljano kupovati gvanтно blago, zglasite se v **spodaj priporočenih trgovinah**, kjer imate na razpolago zelo veliko zalogo najnovejšega **blaga** za moške in ženske obleke v suknem in volnenem blagu.

Nadalje vse vrste perilnega parlate, kambrika in kotenine, ogrinjalkе, koltre, koce in sploh v to stroko spadajoče blago.

Čisto posebno omenjena naj bode velikanska zaloga vseh vrst **rut**.

Vsled velikanskega nakupa iz prvih tovarn je umljivo, da so cene zelo ugodne.

Za mnogobrojni obisk se priporočajo trgovine: 2308 5-3

R. Miklauc

Špitalske ulice št. 5.

'Pri Škofu'

Pogačarjev trg (sadni trg)
nasproti mokařev v veliki mestni hiši.

'Pri Miklavžu'

Medene ulice.

Naročnikom se na željo tudi **dopošljejo vzorci brezplačno**. Pri naročbi istih naj se natančno naznani vrsta blaga, od katerega se vzorci zahtevajo.

Vljudno se priporoča
trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene. . . .

2178 52-7

Največja zaloga železnine, traverz, železniških šin, cementa, štorij za stropе, strešne pločevine in lepenke, slamoreznic, mlatilnic, gepelnov, čistilnic, preš za grozdje in sadje, plugov in bran

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1.
(zraven „Figabirta“ in na
Valvazorjevem trgu 6, naspr. Križanske cerkve.

Ondi se dobijo železni nagrobni krčži, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico, kotli za klafo in žganje, štedilniki in peči, kuhinjska oprava, železne ročno-povlečene grablje, ose, potrebščine za mlekarne, ter razno orodje za kovače, kjučavničarje, kleparje, zidarje, tesarje in mizarje. Točne postrežbe in zmernih cen zagotavlja 1886 19-12

Fr. Stupica, trgovec.

Njiva in hiša

z vrtom, hlevom, šupo, v hiši 2 sobi, kuhinja, na lepem prostoru, med Litijo in Šmartnem pripravna za obrt se za 1.300 glđ. takoj proda, 800 glđ. lahko vknjiženo ostane. Več pove J. Razboršek, Šmartno pri Litiji. 2505 2 2

Ceniki zastonj in franko.

Ceniki zastonj in franko.

Priznano najboljše **oljnate barve**
prodaja po najnižjih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov
in steklarskega kleja. 2352 2(-3)

A. Šarabon v Ljubljani

tik svetega Petra cerkve.

Trgovina s špacerijskim blagom, moko, žganjem in deželnimi pridelki na drobno in debelo. Velika zaloga istrskega in laškega **brinja**, fig in sliv za žganjekuho. Ob času setve najboljša, zjamčeno zanesljivo kaljiva travna, žitna, deteljna in vrtna **semena**. Dobi se tudi klajno apno in redilni prašek za živino. Najnižje cene, poštena in točna postrežba.

479 26-19

KAVINA PRIMES

zajamčeno pristna cikorijska.

Izdeluje

Prva jugoslovanska tovarna
za kavine surogate, figovo in sladno kavo
Ljubljani.

1892 D 49-43

Klauerjev
„Triglav“
je najbolj zdrav izmed
vseh likerjev.

Pravi in pristni Triglav
izdeluje edinole
J. KLAUER, Ljubljana.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 35
nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja za-
loga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov
domačega izdelka. — Velika izber klobukov,
kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega
drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz
tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim
blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav topla
preč duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in dežele,
posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali
prihajate nazaj. — Predno si nakupite obleko, ogledite
si mojo zalogo in prepričali se bode, da prodajam
najboljše blago po zelo nizkih cenah, brez konkurence.
Z velespoštovanjem 1907 6

Marija Rovšek, trgovka
Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“.

Fran Zeman, Ljubljana
Poljanska cesta 24 in v tovarni pri živinskem
sejmu. — Skladišče hvalno znanih gepejnov, sla-
moreznic, kliaj, mlatilnic, motorjev za žage in
mline, tromb in cevi za vodovode, ter vseh po-
trebščin za kmetijstvo! 2323 7 5
Nizke cene! Zajamčeno blago!

**Tovarna za stole
Franceta Šušgeljina**
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez
konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo
2625 D 26-23 zastoj in franko.

JOSIP POLAK
bivši knjigovodja Fr. Čudna
Ljubljana, Sv. Petra cesta
p. leg. „HOTEL I LOYD“.

**TRGOVINA špecerijskega blaga in
špirta na debelo in drobno.**

Založena p. polnoma s svežim blagom
9-7 D. pod nizkimi cenami. 17-8

**Eksport domačega brijevca,
hrušovca in jagodovca.**

I. kranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in silkanje na steklo
Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca'
se priporoča prečistiti duhovščini in p. n.
slavn. občinstvu za napravo cerkvenih okrov
z umetnim steklarstvom ali silkanje na steklo,
slavnih del, napravo okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelansko in
stekleno posodo za namizje gostin in za-
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Narisi, ceniki in proračuni na za-
htevo zastoj, mnoga spričevala za dovršena
dela so cenjenim odjemalcem v ogled na
razpologo. 1804 52-14

Flanele. 17 kr., ceširi 18 kr., rumburška tkanina kr.
18-23 kr., za ruhe brez šiva od 41-50 za
meter; 6/4 franc. beli grad, barhent, kaneti, inlet blago do
slavnice, robeli itd., vse 1 a kakovost, pristne barve, ostanki do
20 metrov razpošilja le proti povzetju 2253 6-6

Fr. Krikorka, tkalnica Nachod.
Vzorci ostankov se ne pošiljajo. Za neprimerno se vrne denar.

Potniki v Ameriko

kateri želijo hitro, sigurno, pošteno voziti, si kupijo
svoje šifkarte le pri domači d. užbi

Austro-Amerikana

katera s svojimi najnovejšimi in najlepšimi elek-
trično razodtiserimi parniki direkto iz Trsta
po mirni Adriji, mimo lepih dežel Italije, Španije
td. brez presdanja, do konca pota pod avstrijsko
vlado zavaruje, svoje potnike spremlja in tudi
100 klg prtijago prosto dá. Obrniti se je tr. ba le
na domačega agenta 1697 D 16

Simon Kmetec v Ljubljani, Kolodvorske ul. 26.

Odhod parnikov vsak teden. 23

Hranilnica in posojilnica za Randijo in okolico

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

sprejema hranilne vloge od vsakega, če je njen ud ali ne, ter
obrestuje po

4 1/2 %

na leto. — Obresti se pripisujejo glavnici koncem vsacega
leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plačuje posojilnica sama, ne da bi istega
odtegovala vlagateljem.

24-7 5-2

Sirolin

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarih
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, influenci ☐ ☐ ☐
mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švica).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

Povečuje slast do jedi in težo telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44 27

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo mešano visčno masilo, tako imenovano **praliko domače masilo** kot zanesljivo sredstvo za obzvezo. Te zdravilne rane čiste, obvaruje iste, olajšaje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pudica 70 vin. Proti predplačilu K 3-15 se pošljejo 4 pudice, ali K 4-60 6 pudic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Val dell'embalaje ima je sako nitno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogei Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarjih: G. Piccolli, U. pl. Trakóczy, K. Hardtschlagov, J. Mayr.

431a. 20—20

Gostilna pri „Cebav“

v Šent-Vidu nad Ljubljano

se daje takoj v najem. — Natančneje se zve pri **Anton Belcu** v Šent-Vidu nad Ljubljano. 2516 1-1

Zahvala.

Podpisani naznanim, da sem bil za svojo hišo in gospodarsko poslopje, ki je dne 13. septembra 1906 popolnoma pogorela, zavarovan pri **c. kr. pr. zavarovalni družbi av. Feniks**

katera je škodo takoj cenila ter mi izplačala brez vsakega odbitka celo zavarovano svoto. 2534

Zahvaljujem se za to c. kr. priv. zavarovalni družbi „Avstrijski Feniks“, ter jo vsakemu toplo priporočam.

Jožef Pinter

posestnik v Gojzdu št. 7, pri Kranjskigori.

Postavno varovane. Vsake ponarjanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev
2030 D balsam 52—52

le s zeleno znamko „redovnica“.

Starostavno naprekomno

proti slabemu prebavljanju, krčem v ledcu, koliki, kataru, prenim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent zamaškom K 5— franko.

Thierryjevo omotčilo je v vsaki posesti enako kot non plus ultra

proti vsem se vnu starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in steklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje po povzetju ali dvanaspri.

Lekarnar A. Thierry v Progradu pri Rogški Slatini.

Brezplačno s tisoč originalnih zahvalnih pism gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Stepalnik, žličar za omake, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Svete podobe v steklenem poklopu 15 cm višine, soke prekrasne 25 kr.

Revolucijo

je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po deželi, nakup teh neverjetno cenih rečij, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr.; vsakomur poštine prosto, kateri

dobiva se tudi blago po višji ceni. Razpošiljam te cenike na zahtevanje postane gotovo moj odjemalec. 2236 10-6

Izvozna hiša **Hermann Auer**, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska tvrška).

Fr. Čuden

urar in trgovec na drobno in debelo v

Ljubljani.

Edini zastopnik švicarskih tovarn „Union“.

Najnižje cene.

Lepi novi ceniki na zahtevo tudi poštine prosto. 997 16

Kranjska tov. lanenega olja

Zabret & Muter v Kranju

priporoča 2307 11-5

lanene tropine (preše) najboljše kakovosti v vrečah po 50 kilog. in sladko laneno olje.

Opomniti jo, da je laneno olje mrzlo stiskano, nima v sebi niazovega albumina in je ravno raditog najboljše kakovosti. V kolikor pa je laneno olje boljše brez te sestavine, v toliki meri pridobe s to sestavino lanene tropine. Analiza lanenih tropin znaša: 40—41% surovega proteina (beljakovin) s 9—10% olja, po analizi št. 1901 c. kr. poljedelarsko-kemičnega preiskovalništva na Dunaju.

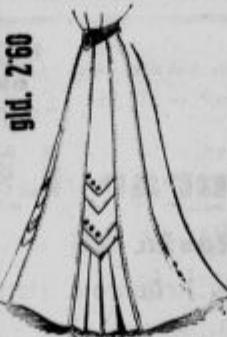
Krila za dame

Wien gl'd. 2-60

(prav po podobi) nstančno vmerjena, najn. kroj, iz prima tirol lodna sive, drap zelene, olivne, tegelbi i, črne barve, kakor tudi iz izbe sukna za gospode, karir in prog. zelene, olivne in drap barve.

gl'd. 1-95 konkur. Krilo, lepo izvrš in isto prim za strapac z viliim vrhajem našivom iz trdn. lodne v vseh barvah, ali iz kerir. sukna gl. 1-95. Vsako krilo se izgotovi posebej, natan. po poslani meri, nikako tovarna delo. Za dolžina, čez pas in v bok. Pošlja po povzetju. 2550 1

gl'd. 2-60

mero zadost, prodaja in zadnja bok. Pošlja po povzetju.

Pri veliki izdelovalnici kril

H. Auer, Dunaj IX./2 Nussdorferstr. 3 D 1.

Schicht-ovo milo je najboljšje!

2441 1 c

Še za dneva sem končala in brez truda vse oprala. Čisto sveže je perilo, Ko prinesem je domov. Zato le Schicht-ovo rabite milo, Enak uspeh Vam je gotov!

IVAN PERDAN,

Ljubljana, Cesarja Jožefa trg, priporoča: **Ciril-Methodovo cikorijo**

najboljša kakovosti v izvirnih zabojčkih, in

1 orig. zaboj 50 zavojev 54 K, 2% popusta. 2450 10-3

Koverta s firmo
 izdelane postelje
 priporoča
Katoliška tiskarna

iz rdečega posteljnega lineta! Prav dobro napolnjeno. Perlica ali blazina, 180 cm dolga 116 cm

široka K 10—, K 12—, K 15—
 in K 18— 2 metra dolga, 140 cm
 široka K 14—, K 16—, K 18—,
 K 21—. Zglavnik 80 cm dolg,
 58 cm širok K 3—, K 3-50 in
 K 4—, 90 cm dolg, 70 cm širok
 K 4-50 in K 5-60, izdelan tudi
 po kakršnikoli drugi meri. 3-
 delni modroci iz širne za 1 po-
 steljo K 27—, boljše K 33—.
 Pošilja se pošiljne prosto po
 povzetju od K 10— naprej. Za-
 menja ali nazaj se vzame proti
 povratni pošiljni stroškov. 6-2
Benedikt Sachsel, Lobos 190
 pri Piznu na Češkem. 2499

Prav zastonj
 brez vsakega plačila

dobi za božično darilo
 ponoči se bliščečo že-
 lezniško budilko ali
 Roskopf uro v vrednosti
 5 K poleg lepega sten-
 skega koledarja s ko-
 šarico, vsak ki naroči
 do 15. decembra blaga
 črez 30 K. Zahtevajte
 torej takoj moj cenik z
 2000 podobami zastonj
 in franko. Telefon 3523.
Maks Böhnel, urar, Dunaj
 IV., Margaretenstr. 27.

Ceno češko perje

1 kg no-
 vega si-
 vega sku-
 bljenega
 dobrega
 gosjskega
 perja K 2-
 boljšega K 2-40, 1 kg belega
 skubljen. puhu podob. K 3-60, K
 5—: 1 kg najfin. snežnobelega
 skubljen. K 6-40, K 8—. Razpošilja
 se po povzetju. Pošiljatne nad
 5 kg franko. Zamenja dovoljena,
S. Benisch, Dešenice, št. 71,
 Češko. 2498 10-2

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri
 nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer
 ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vpo-
 slatve vzorce pri **veliki trgovini**
bratje Lechner v Gradcu, železna
 hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima
 vsak najmodernejše blago za damske ob-
 leke, črno in barvano perilno blago, po-
 steljino, oksford, loden, sukno, vse vrste
 platno za perilo in posteljno opravo, in
 mnogo drugih predmetov, poleg cenika
 o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si
 more vsak doma izbrati in potem kar
 najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo
 hiš naroča že celo vrsto let vse svoje po-
 trebščine le od tam, ker so se prepričali,
 da ima ta strogo reelna trgovina pred
 očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev.
 2126 18-5

Ne kupite
nobene ure

dokler niste prejeli mojega va-
 liknega cenika:

nikel. Roskopf uro	gl.	1-50
Goldin	"	2-
erebrna	"	3-
s dvojnim pokrovom	"	4-
s 3 srebr.	"	5-
plask. i. kleno uro	"	3-50
amer. Golddouble	"	5-
prave Roskopf-ratent.	"	3-50
prave Omega	"	9-50
srebr. oklepna vorilico	"	1-
14karatno zlato ure	"	8-50
14karatno zlato voril.	"	10-
14karatni slati prstani	"	2-
stenska uro od	"	2-80
a bitim liki zveru	"	4-50
s gošbo	"	6-
s kukavico	"	2-50
kuhinjske ure	"	1-80
budilke	"	1-80
s ponešlj. telet	"	1-50
s dvojnimi svetilnic	"	1-75
- Triletno plemstvo jamstvo, za
 neprimerno lonar nazaj.
 Razpošilja in povzetju.

Maks Böhnel

2388 urar 20-4
**Dunaj, VI., Margare-
 thenstr. 27 (vlastni hiši)**
 Zahtevajte moj cenik z
 2000 slikami zastonj in
 pošiljne prosto.

Ceno Češko posteljno
perje

1 kg novega
 skubljenega
 K 6-60, bolj-
 šega K 12—,
 belega, jaki
 mehkega,
 skubljenega K 18—; kron 24—
 snežnobelega, mehkega, skub-
 ljenega K 30—; kron 36—. Po-
 šilja se franco proti povzetju
 Tudi se zamenja ali nazaj vzame
 proti povratni pošiljni stroškov
Benedikt Sachsel, Lobos 190
 2501 p. Pizzen na Češkem

Vživajte
„Florian-a“

ki razveseljuje, krepča in pomaga. 2537 52-1

Tudi ona

ki želi zaslužiti pri tek-
 movanju 15.000 kron za
 kuhinjske recepte.

Podrobni pogoji tega
 Ceres-tekmovanja se dobe
 brezplačno pri vsakem bolj-
 šem trgovcu. c 3 2813 6-2

jedilne maсти.

Apofag

odstrani zanesljivo v

2 dnevi brez bolečin kurja očesa,
 bradavice in žulje. Proti vpo-
 slatvi 1 krona 20 vin., 3 kom. 3 K
 franko, pošlje takoj lekarna „Ein-
 horn“ v Weisu 13, na Gor. Avstr. 2306 6-6

**2 enonad-
 stropni hiši**

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji.
 Več pove lastnik na **Trnovskem pri-
 stanu št. 14** v Ljubljani. 2376 10 4

Razpošiljanje blaga
 na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja
ekspozitna trdka!

H. Suttner, urar Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža prej v Kranju priporoča svojo

veliko zalogo finih **švicarskih ur**, brilantov, zlatnine srebr-
 nine v veliki meri po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po
 celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled,
 da se lahko sam prepriča. 1821 19-13

Prosim, zahtevajte
 veliki, novi cenik, ki
 se pošlje zastonj in
 pošiljne prosto. . .